

VH/117229

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล
ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ยศธนา นพรัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รับ.....
วันลงทะเบียน 8 ธ.ค. 2558
เลขทะเบียน 241044
เลขเรียกหนังสือ ๗ ๖๕๖๐ ๙๕๙๕ ๕๗ ๕๖๑

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2558

๑-๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายยศธนา นพรัตน์ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผศ. ดร. วิทยา เจริญศิริ) (ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

..... กรรมการ
(รศ. ดร. ยุกาพร ยุกาศ) (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

..... กรรมการ
(ผศ. ดร. รังสรรค์ สิงห์เลิศ) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

..... กรรมการ
(ผศ. ดร. สมสงวน ปัสสาโก) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

..... (ผศ. ดร. พรทิพย์ วรรณกุล)

..... (ผศ. ดร. สนิท ตีเมืองซ้าย)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน 23 ส.ค. 2558 พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ใน
เทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล
โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนิติ
ธรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความ
โปร่งใส ด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านคุณธรรม
อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล
ตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยรวม
ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Level of opinions of people towards principles Good governance is used in Tambon Nong hee Nonghee District Roi Et Province found that its operations in accordance principles of good governance. Overall, the high level Considering in each aspect found that had the highest mean that the Nititham is minor of participation. Responsibility Transparent side Its value for the high level all aspects And contains on average low is the virtues at a high level.

The comparison reviews Of people towards principles Good governance is used in Tambon Nonghee Nonghee District Roi Et Province.. Classified by personal factors the overall no difference Not adhere to the hypothesis.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผศ.ดร.สมสงวน ปัสสาโก และผศ.ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อคิดเห็น ตลอดจนช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ได้ให้การชี้แนะ เปรียบประจักษ์แสงสว่างทาง ปัญญาแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ นางดวงมณ สีเหลือง ปลัดเทศบาล สำนักงานเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด นางนิลุบล สายบุญมี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคอนกลอยวิทยาคมและ ดร.สะอาด ชันอาสา ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนทรายทองวิทยา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และให้คำแนะนำเป็นอย่างดีสำหรับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ บุคลากรเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้การสนับสนุน ส่งเสริมทั้งกำลังกายกำลังใจ เอกสารข้อมูล ตลอดจนคำชี้แนะที่มีค่าอย่างยิ่งในฐานะ กัลยาณมิตรผู้ใกล้ชิด จนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีในที่สุด

คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณของบิดา มารดา และบูรพาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ยศธนา นพรัตน์

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
กุ่มิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
7	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	7
แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล	10
แนวความคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
กรอบแนวความคิดงานวิจัย	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39

หัวเรื่อง	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด	45
ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮีอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล	52
ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบล หนองฮี อำเภอหนองฮีจังหวัดร้อยเอ็ด	54
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
สรุปผลการวิจัย	56
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	67
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	68
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	73
ประวัติผู้วิจัย	79

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	สำนักความคิดทางการเมืองด้านธรรมรัฐ ของเกษียร เตชะพีระ 22
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกสัดส่วนตามกลุ่มประชากร 38
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา 43
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด 45
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม 46
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม 47
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส 48
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม 49
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ 50
10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า 51

11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบล หนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ	52
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ	53
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับ การศึกษา	54

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	36
--------------------------------	----

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญแนกมึ

แผนภูมิที่

หน้า

1 โครงสร้างเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496	14
---	----

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดการบริการสาธารณะได้ โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้ง หรือร่วมกันจัดตั้งองค์กร เพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

Good Governance ในภาษาไทยได้เรียกใช้หลายคำ เช่น การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ธรรมรัฐหรือธรรมาภิบาล โดยเมื่อปี พ.ศ. 2532 ธนาคาร โลกนำแนวคิดนี้มาใช้ในการกำหนดนโยบายการให้กู้เงินกับประเทศในซีกโลกใต้ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องความรู้ประสิทธิภาพ และการคอร์ปชั่นของรัฐบาลในประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากกู้เงินธนาคาร โลกไปแล้วไม่สามารถหาเงินมาชำระคืนได้ (นฤมล ทับจุมพล. 2546 : 61) ส่วนประเทศไทยจากการล่มสลายของเศรษฐกิจที่เริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. 2539 ทำให้ไทยต้องกู้ยืมเงินจาก IMF และทำให้ไทยจำต้องรับแนวคิด Good Governance ของธนาคาร โลกมาใช้ด้วย ประกอบกับกระแสเรียกร้องจากเหล่านักวิชาการไทย ขณะนั้นต้องการให้ความเป็นธรรมเกิดขึ้นในสังคม โดยให้ทุกฝ่ายสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศได้ ซึ่งก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ Good Governance หรือ ธรรมาภิบาลแบบตะวันตก ค่อย ๆ เข้ามาอยู่ในสังคมไทยแบบค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไปในเส้นทางเดียวกับวิวัฒนาการของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและทิศทางของการจัดการรัฐไทย (ชัยอนันต์ สมุทรวานิชและคณะ. 2544 : 121)

ในการสร้างหลักธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในระบบการบริหารราชการไทย จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะหลักธรรมาภิบาล จะเป็นปัจจัยเสริมให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีลักษณะเปิด ประชาชนมีเสรีภาพ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง เกิดกระบวนการรวมตัวกันของประชาชน ประชาสังคม และสร้างค่านิยมใหม่ ๆ ที่จะนำไปสู่การวางรากฐานสังคมไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างความเป็นธรรม สร้างความสันติสุขในสังคม สร้างภูมิคุ้มกันให้สังคมไทยมีความแข็งแรงยิ่งขึ้น ธรรมาภิบาลมีบทบาทความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงโดยตรงกับความเป็นประชาธิปไตย เป็นหลักการที่นำมาใช้ในการบริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย เพราะช่วยสร้างสรรค์ส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น พนักงานทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรขยายตัวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้แล้ว ยังทำให้บุคคลภายนอก ที่เกี่ยวข้องมีความศรัทธา เชื่อมมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนามาอย่างมั่นคง องค์กรที่โปร่งใสย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลที่ดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ซึ่งการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลนั้นเป็นการเชื่อมโยงองค์ประกอบของสังคม 3 ส่วนเข้าด้วยกัน คือ ประชาสังคม (Civil society) ภาคธุรกิจเอกชน (private sector) และภาครัฐ (State or public sector) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกภาคในสังคม รัฐเกิดความเข้มแข็ง มั่นคง มีเสถียรภาพและประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างสงบสุขเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมและเป็นการระดมความคิดจากส่วนประกอบที่สำคัญของสังคม (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2546 : 39 - 45)

อย่างไรก็ตามแนวคิดธรรมาภิบาล ได้รับการสนับสนุน และคัดค้านจากนักวิชาการภายในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทำให้มีการจำกัดค่านิยม และตีความหมาย รวมทั้งแบ่งองค์ประกอบของธรรมาภิบาลไว้แตกต่างกันออกไป เช่น ในหน่วยงานของรัฐได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ดังนี้คือหลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนโครงการ เพื่อปรับปรุงในความรับผิดชอบต่อสังคมคล้อยตามหลักธรรมาภิบาล

เทศบาลตำบลหนองฮีในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับชุมชน และยังมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 และ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ในการดูแล บำรุงและ

รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตชุมชนหรือท้องถิ่น จึงถือเป็นภารกิจหลักสำคัญยิ่ง ที่ต้องดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีเพื่อรองรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหนองฮีนั้น จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้หากไม่ได้รับความร่วมมือของประชาชนในชุมชน เพราะประชาชนถือว่าเป็นทั้งต้นเหตุหรือผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหานั้นเอง ดังนั้น ความคิดเห็นของประชาชนในกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล เช่น การรับรู้สถานการณ์ การวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล จึงนับว่ามีความสำคัญยิ่ง แต่ที่ผ่านมา พบว่า ประชาชนยังขาดการตื่นตัวหรือถึงเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาลตำบลหนองฮี ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในวาระ หรือ โอกาสต่าง ๆ ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุหรือปัจจัยที่อาจทำให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในหลายประการ เช่น ประชาชนอาจคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนที่จะต้องมามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา คิดว่าเป็นหน้าที่ของเทศบาล หรือ หน่วยงานของรัฐมากกว่า หรือประชาชนอาจจะขาดช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ขาดข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน เป็นต้น

ขณะเดียวกันอดีตที่ผ่านมาก็ยังมียุทธศาสตร์ด้านบุคลากรอยู่บ้างเกี่ยวกับเรื่องของการบริหารงานก็ต้องมีบุคลากรที่บริหารงานนั้นมีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมด้วย เน้นอนที่สุกว่าการบริหารงานเทศบาลทุกที่ล้วนต้องมีปัญหาในองค์กรทุกองค์กร อาทิ เช่น ปัญหาขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอต่อหน่วยงาน และปัญหาที่มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณต่อการบริหารงานในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในหน่วยงาน เป็นต้น พอนำหลักธรรมาภิบาลซึ่งประกอบด้วยหลัก 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่ามาใช้บริหารงานจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เทศบาลหนองฮี นอกจากนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี (วรรณดี มัชยะ. 2551 : 1 - 3)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี เนื่องจากผู้วิจัยมีความคิดเห็นและตระหนักดีว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานร่วมกันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนจะสามารถเป็นกำลังที่สำคัญในการนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิรูประบบราชการไปสู่การเป็นราชการยุคใหม่ที่มีลักษณะของธรรมาภิบาลเป็นรากฐาน ในการปฏิบัติงานอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ศึกษาเอกสารวิชาการต่าง ๆ ที่

เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองรวมถึงประชาชน หรือผู้ที่สนใจทั่วไปได้รับประโยชน์และเกิดความเข้าใจอันดีต่อนโยบายการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีเพศ อายุ แะระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ หมายถึง ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ของเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จากสถิติจำนวนประชากร 7,342 คน (เทศบาลตำบลหนองฮี, 2554 : 7)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลตำบลหนองฮีอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) โดยวิธีการคำนวณสถิติตามทฤษฎีของ ทาโร่ ยามานะ (Yamane. 1973 : 725) ได้จำนวนกลุ่ม

ตัวอย่าง จำนวน 382 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ

2.1.1 เพศ

2.1.2 อายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

2.1.3 ระดับการศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำ
 หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 6
 หลัก คือ

2.2.1 หลักนิติธรรม

2.2.2 หลักคุณธรรม

2.2.3 หลักความโปร่งใส

2.2.4 หลักการมีส่วนร่วม

2.2.5 หลักความรับผิดชอบ

2.2.6 หลักความคุ้มค่า

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล
 ตำบลหนองฮีอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้นิยามศัพท์เฉพาะในการศึกษา ดังนี้

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง การแสดงออกทางด้านประสบการณ์ ความรู้สึก ที่ได้
 เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้น ไม่ว่าจะข้อมูลนั้นจะมีหลักฐานอ้างอิงหรือไม่ การ
 แสดงความคิดเห็นมักมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่าง
 ต่อสถานการณ์ที่ได้พบเห็น

2. **หลักธรรมาภิบาล** หมายถึง การปกครองด้วยหลักการบริหารจัดการที่ดีงาม โดย
 เป็นเรื่องของการพัฒนา และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ โดยส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวของ
 ประชาชน ในการเข้าถึงข้อมูล การตัดสินใจ การตรวจสอบ ลดการทุจริตคอร์รัปชันลง เพื่อให้
 เกิดความโปร่งใส โดยต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกภาคทุกฝ่ายในสังคม คือ ภาครัฐ
 ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งประกอบด้วยหลัก ดังต่อไปนี้

หลักนิติธรรม หมายถึง การปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของ

ตัวบุคคล สามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดีได้

2.1 หลักคุณธรรม หมายถึง เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความซื่อสัตย์
จริงใจ ยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต

2.2 หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการทำงานที่มีความเปิดเผยตรงไปตรง
มา ข้อมูลต่าง ๆ ตรวจสอบได้ตรงกับความเป็นจริงของข้อมูลนั้น ๆ ได้

2.3 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามา
มีบทบาทและอิทธิพลในการคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติ และติดตามผล ในกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อ
วิถีชีวิตของตน

2.4 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึก
ในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นใน
การแก้ปัญหาและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

2.5 หลักความคุ้มค่า หมายถึง เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

3. ประชาชน หมายถึง บุคคลทุกคนที่อยู่ในเขตการดูแลของเทศบาลตำบลหนองฮี

4. เทศบาล หมายถึง เทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

5. เพศ หมายถึง ลักษณะทางชีววิทยาของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น
เพศชาย และ เพศหญิง

6. อายุ หมายถึง ระดับอายุจริงของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาตั้งแต่ 18 ปี
บริบูรณ์ – 50 ปี

7. ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ เทศ
บาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็น ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปริญญา
ตรีหรือสูงกว่า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการวิจัยจะเป็นข้อสนเทศและเป็นแนวทาง สำหรับการบริหารงานของ
เทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้วยหลักการบริหารจัดการที่ดีหรือ
ธรรมาภิบาล เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพ ในส่วนของการดำเนินงานภายใน
องค์กรให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ขึ้นไว้ และผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเทศบาล
3. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็น (Opinion) ตามศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือความเห็น ซึ่งเป็นคำกลาง ๆ ความเห็นถูกจัดเป็นสัมมาทิฐิ ความเห็นผิดจัดเป็นมิจฉาทิฐิ ส่วนความคิดเห็นตามความเห็นของนักวิชาการนั้นมีความแตกต่างกันไปกว่าความคิดเห็นนั้น ได้ถูกจำกัดความหรือนักวิชาการหลาย ๆ ท่านดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 393) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น หมายถึง แนวความคิด

ประสาธ อิศรปริดา(2545 : 7) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็นและความรู้หรือความจริง รวมทั้งความรู้สึกที่เราประเมินคำออกมาทั้งในทางบวกและทางลบ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ(2546 : 1) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานที่และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกบ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (อ้างถึงใน สุพินดา วงษ์บุรี. 2547 : 10-11) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือเขียนเกี่ยวกับทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมของบุคคลความคิดเห็นไม่เหมือน ทัศนคติตรงที่ไม่จำเป็นต้องแสดงความรู้สึก อารมณ์หรือการแสดงพฤติกรรมที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นคาพูดพร้อมเหตุผลที่บุคคลคิดขึ้นมา และถ้าไม่มีคนเห็นด้วยก็อาจเปลี่ยนคาพูดดังกล่าวได้ ดังนั้นบุคคลที่มีทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ถ้าไม่แสดงความคิดเห็นออกมา ก็จะไม่มีการใคร่ครวญว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติความเชื่อหรือค่านิยมเช่นใด

ลัดดา กิตติวิภาค (2555 : 1) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น คือ ความคิดที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งทำให้เกิดความพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

โสภา ชูพิกุลชัย(2553 : 10-14) ให้ความหมายไว้ว่า “ความคิดเห็นเป็นการรวมความรู้สึกนึกคิดความเชื่อ ความเห็นและความจริง ซึ่งได้แก่ความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึก ซึ่งเป็นการประเมินค่าทั้งบวกและลบซึ่งทั้งหมดจะเกี่ยวพันกัน ความคิดเห็นเมื่อได้ก่อรูปขึ้นมาแล้วยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้

สรูปได้ว่า ความคิดเห็นหมายถึง การแสดงออกทางด้านประสบการณ์ ความรู้สึก ที่ได้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้น ไม่ว่าข้อมูลนั้นจะมีหลักฐานอ้างอิงหรือไม่ การแสดงความคิดเห็นมักมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ที่ได้พบเห็น

2. ประเภทของความคิดเห็น

เรมเมอร์ (อ้างถึงใน ดวงอุมา โสภา. 2551 : 20) ได้จำแนกความคิดเห็นเป็น 2 ประการด้วยกัน คือ

2.1 ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงทิศ ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2.2 ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้สึกความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ดวงอุมา โสภ (2551 : 21) ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกันไว้ ดังนี้

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วน สมบูรณ์ของอวัยวะต่าง ๆ คุณภาพของสมอง

3.1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น และการศึกษาทำให้บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

3.1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

3.1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

3.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

3.2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

3.2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็ต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคม ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

3.2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนได้รับ ทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่แต่ละบุคคลได้รับแตกต่างกัน ก็จะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่ต่าง

4. การวัดความคิดเห็น

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2545 : 102-117) ได้เขียนในเอกสารประกอบการเรียนการสอนของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวัดว่ามาตรวัด เจตคติหรือทัศนคติหรือความคิดเห็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิชิตคิดแบบสเกล วัดความต่างทางศัพท์ (S-D Scale = Semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น

ดี-เลว ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

2. วิธีเคิร์ทสเกล (Likert scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นที่นิยมกันมากที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบเวลา ผู้ตอบแบบสามารถแสดงทัศนคติในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +1 +10 -1 -2 ตามลำดับ

3. วิธีกัทแมนสเกล (Guttman scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ อย่างต่ำสุดหรือสูงสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น

4. วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thurstone scale) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งความคิด หรือทัศนคติไปในทางเดียว และเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างกัน วิธีที่ง่ายที่สุดที่จะบอกความคิดเห็น ก็คือการแสดงให้เห็นถึงร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อคำถาม เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะใด

5. ประโยชน์ของความคิดเห็น

เบสท์ (อ้างถึงใน ดวงอุมา โสภา, 2551 : 24) กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการสำรวจศึกษาความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดย คำพูด การเขียน การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ เพราะจะทำให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายอย่างแท้จริงแล้ว

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แนวคิดเทศบาล

1. ความเป็นมาของเทศบาล

แนวความคิดในการจัดการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยมีขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระองค์ทรงปฏิรูประเบียบวิธีการบริหารราชการแผ่นดินที่ปฏิบัติอยู่เดิมเสียใหม่เพื่อให้ทันกับนานาอารยประเทศนอกจากนี้ทรงมีพระราชดำริที่จะให้ประชาชนพลเมืองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองประเทศอีกด้วยเพื่อให้เป็นไปตามทัศนคติใหม่ของระบอบการปกครองแบบตะวันตกอันเป็นผลสืบเนื่องจากการที่พระองค์ได้เสด็จทอดพระเนตรกิจการต่าง ๆ ในทวีปยุโรป (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. 2506 : 278) สำหรับรูปการปกครองท้องถิ่นที่ได้ทรงเริ่มจัดตั้ง โดยได้ทรงพระราชทานคำ ราชโองการปกครองฝึกฝนรูปสุขาภิบาลขึ้นในกรุงเทพฯ ก่อนเมื่อ พ.ศ. 2440 และได้ตราพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2441) แต่การจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ยังไม่มีลักษณะเป็น

การปกครองตนเอง เพราะกำหนดให้มีผู้บริหารเป็นราชการประจำ ทั้งสิ้น ในวันที่ 18 มีนาคม 2448 (ร.ศ. 142) พระองค์ทรงจัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ซึ่งถือว่าเป็น การปกครองท้องถิ่นในหัวเมืองแห่งแรกของประเทศไทยซึ่งผลของการจัดตั้งสุขาภิบาลที่ท่า ฉลอมเป็นประโยชน์แก่ทางราชการจนมีการขยายการจัดตั้งสุขาภิบาลออกไปในท้องถิ่นต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นและถือกันว่าสุขาภิบาลเหล่านี้ คือสถาบันปกครองท้องถิ่นอันเป็นที่มาของการ ปกครองรูปเทศบาลในปัจจุบัน (สนธิ เตชานันท์. 2549 : 10) สำหรับพระราชประสงค์อันแน่ว แน่ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบ เทศบาลขึ้นในอนาคต อาจยืนยันได้จากหลักฐานการพระราชทานสัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าว หนังสือพิมพ์ The New York Times ฉบับประจำ วันที่ 28 เมษายน 2474 มีความตอนหนึ่งว่า (ประหยัด หงส์ทองคำ. 2546 : 43) “เรากำลังเตรียมการออกพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นใหม่ เพื่อทดลองเกี่ยวกับสิทธิการเลือกตั้งภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ประชาชนจะมีสิทธิ เลือกตั้งสมาชิกเทศบาล ข้าพเจ้าเห็นว่าสิทธิการเลือกตั้งของประชาชนควรจะเริ่มขึ้นที่การ ปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล ข้าพเจ้าเชื่อว่าประชาชนควรมีสิทธิมีเสียงในกิจการของ ท้องถิ่น เรากำลังพยายามให้การศึกษาเรื่องนี้แก่เขา ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการผิดพลาด ถ้าเราจะมี การปกครองระบอบรัฐสภาก่อนที่ประชาชนจะมีโอกาสเรียนรู้และมีประสบการณ์อย่างดี เกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้งในกิจการปกครองท้องถิ่น” พระองค์ทรงริเริ่มและปรับปรุงเกี่ยวกับ การปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล (Municipality) เพื่อให้เป็นพื้นฐานของการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยตั้งแต่ตอนต้น ๆ รัชกาล (สนธิ เตชานันท์. 2549 : 3) เนื่องจากการจัดตั้ง สุขาภิบาลมีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานรักษาความสะอาด เจ้าหน้าที่ส่วนมากเป็นข้าราชการและยังขาดอำนาจที่จะออกข้อบังคับในการดำเนิน การเกี่ยวกับสุขาภิบาลและกิจการอื่น ใน พ.ศ. 2496 จึงได้มีการทดสองเทศบาลในรูปใหม่ขึ้น โดย ตราพระราชบัญญัติการจัดบำรุงสถานที่ชายทะเลทิศตะวันตก เรียกว่า “การจัดบำรุงสถานที่ ชายทะเลตะวันตก” ขึ้นในแถบชายทะเลที่มีอาณาเขตตั้งแต่ตำบลบ้านชะอำ ลงไปถึงตำบลหัว หินสภาพดังกล่าวนี้กฎหมายกำหนดให้เป็นนิติบุคคล คณะกรรมการของสภาพดังกล่าวเป็น ข้าราชการซึ่งพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นมาทั้งหมดอย่างไรก็ตามรูปการปกครอง ดังกล่าวมิได้เป็นการขยายการกระจายอำนาจในท้องถิ่นไปไกลกว่ารูปแบบการปกครอง สุขาภิบาลที่มีอยู่ในขณะนั้น (ชานาญ ยูวบูรณ์. 2553 : 31) ใน พ.ศ. 2473 พระบาทสมเด็จพระ ปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจัดการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาลขึ้น (สมพงษ์ บุญประดิษฐ์ . 2545 : 82) โดยที่กระทรวงมหาดไทยได้ทูลเกล้าถวายแผนการโครงการพร้อมด้วยร่างกฎหมาย

ที่สำเร็จเรียบร้อยแล้วเพื่อพิจารณาพระองค์ได้ทรงนำ เข้าไปศึกษาในที่ประชุมเสนาบดีซึ่งที่ป
 ะชุมไม่เห็นด้วยโดยให้เหตุผลว่าระบบใหม่นี้เป็นของดีแต่เมื่อพระราชทานไปยังราษฎรที่ยัง
 ไม่เข้าใจระบบดังกล่าว ผลดีก็จะไม่เกิดขึ้นกลับกลายเป็นเรื่องยุ่งยากควรที่จะให้การศึกษาแก่
 ผู้รับให้เกิดความรู้ความเข้าใจเสียก่อนจึงจะเกิดผลดีตามที่พระองค์ปรารถนาและอีกประการ
 หนึ่ง การพระราชทานสิทธิแก่ประชาราษฎร์เช่นนี้เป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างประเสริฐ แต่
 การปฏิบัติเช่นนี้ ในทันทีทันใดทีเดียวยังไม่เป็นการเหมาะสม ควรแก้ไขให้ค่อยเป็นค่อยไป
 (เฉลิมวุฒิ รัชวงศ์. 2546 : 119) อย่างไรก็ตามพระองค์ทรงตระหนักว่าการจัดการปกครอง
 แบบเทศบาลจะเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชนในการที่จะก้าวไปสู่การปกครองแบบ
 ประชาธิปไตยตามพระราชบันทึกได้ทรงตอบย้ำถึงกรณีนี้ตอนหนึ่งว่า“มันเป็นการดีกว่าอย่าง
 แน่นนอนสำหรับประชาชนที่จะเริ่มต้นด้วยการควบคุมกิจการท้องถิ่นก่อนที่พวกเขาพยายามที่จะ
 ควบคุมกิจการของรัฐโดยผ่านทางรัฐสภา ข้าพเจ้าเชื่ออย่างจริงใจว่า ถ้าการปฏิรูปเหล่านี้ได้เริ่ม
 ใช้อย่างค่อยเป็นค่อยไปเช่นวิธีนี้การปกครองประชาธิปไตยจะสามารถจะถูกนำมาใช้ได้โดยไม่มี
 ผลเสียมากนักแต่กระบวนการนี้จะค่อยเป็นค่อยไปและมีการกระทำ อย่างระมัดระวัง ถ้าการ
 ทดลองนี้ล้มเหลวในทุกขั้นตอนเมื่อนั้นจึงจะเป็นไปได้ที่จะชักจูงให้ประชาชนเชื่อว่า
 ประชาธิปไตยเป็นไปได้สำหรับประชาชนประเทศสยามอันตราอยู่ด้วยความไม่อดทน”(สนธิ
 เตชานันท์. 2549 : 15) อย่างไรก็ตามหลังจากที่คณะราษฎรได้ทำ การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการ
 ปกครองแล้วก็ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 และได้มีการ
 จัดตั้งเทศบาลเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2478 โดยได้ยกฐานะสุขาภิบาลที่มีอยู่เดิม 35 แห่ง ซึ่งเป็น
 สุขาภิบาลเมืองเสีย 29 แห่ง และสุขาภิบาลท้องถิ่น 6 แห่ง ขึ้นเป็นเทศบาล (กิตติ ประทุมแก้ว .
 2549 : 79) และได้มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลถึงปัจจุบันหลายครั้ง กล่าวคือ ได้
 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2481,พ.ศ. 2486 และจนถึงปี พ.ศ. 2496 ซึ่งเป็น
 หลักมาจนถึงปัจจุบันนี้โดยมีการแก้ไข 9 ครั้ง คือ

1. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2498
2. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2498
3. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2505
4. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510
5. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2511
6. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 336 ลงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2515
7. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2517

8. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2519

9. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9) พ.ศ.

2. การกระจายอำนาจสู่เทศบาลตำบล

กรมการปกครองได้กำหนดหลักการการกระจายอำนาจสู่เทศบาลตำบล ดังนี้ (กรมการปกครอง. 2549 : 15)

เทศบาลตำบล มีฐานะเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมายได้เอง โดยไม่ต้องผ่านทางราชการเหมือนในอดีต เพื่อให้เทศบาลตำบลมีความคล่องตัว ในการดำเนินงานบริหารตำบล ให้มีความเจริญก้าวหน้า และตรงต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลได้

คณะกรรมการและผู้บริหาร มาจากการเลือกตั้งของประชาชนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 198 ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก นอกจากนี้คณะกรรมการบริหารเทศบาลตำบล ก็มีที่มาจากสมาชิกเทศบาลตำบล เลือกกันมาอีกด้วย

อำนาจทางการคลัง เทศบาลตำบลสามารถทำการจัดเก็บภาษีได้เหมือนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่น เช่น เทศบาล และสุขาภิบาล เป็นต้น อาทิเช่น รายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อันเกิดจากการฆ่าสัตว์ และยังได้รับการจัดสรรภาษีโดยตรงจากหน่วยราชการที่เก็บภาษี ในเขตตำบลนั้นจากภาษีประเภทต่าง ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจ ภาษีสุรา สรรพสามิต เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่เก็บได้จัดเก็บภาษี แล้วทำการจัดสรรภาษีเหล่านี้ให้กับเทศบาลตำบลตามหลักเกณฑ์ และ วิธีทางกฎหมายตามลำดับ และที่เทศบาลตำบล มีรายได้้นอกเหนือมากไปกว่าท้องถิ่นอื่นอีก เช่น จากอากรรังนกนางแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล ประทานบัตรประมง ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ค่าธรรมเนียม จากการจัดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดิน เป็นต้น

สรุปได้ว่าเทศบาลตำบล สะท้อนถึงความพยายามของรัฐบาล ที่จะกระจายอำนาจสู่หน่วยบริหารระดับตำบล ซึ่งมีผลให้เทศบาลตำบลเป็นจุดเริ่มต้น ของการกระจายอำนาจบริหารการปกครองสู่องค์กรพื้นฐานในระดับตำบล และประชาชนได้รับประโยชน์ จากเทศบาลตำบลในด้านการพัฒนาตำบล ซึ่งตรงกับปัญหาและ ความต้องการของประชาชนโดยแท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมแนวความคิดและกระแสประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบัน ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารตำบลจะมีมากขึ้น โดยผ่านผู้แทนของตนเองใน

เทศบาลตำบล ทั้งนี้เป็นที่เชื่อได้ว่าความเจริญและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในภาพรวมของประเทศต่อไป

3. โครงสร้างอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกได้รับเลือกตั้งจากราษฎร ในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้น หมู่บ้านละสองคน สภาเทศบาลตำบลมีประธานสภาหนึ่งคน และรองประธานสภาหนึ่งคน ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งตามมติของสภาเทศบาลตำบล นอกจากนี้ สภาเทศบาลตำบลยังต้องทำการเลือก เลขานุการสภาเทศบาลตำบลหนึ่งคน

คณะผู้บริหารเทศบาลตำบล ประกอบด้วยนายก 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และนายกเทศบาลตำบล อาจแต่งตั้งรองนายกเทศบาลตำบล ซึ่งไม่ใช่สมาชิกเทศบาลตำบล เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตำบล ตามที่นายกเทศบาลตำบล มอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกเทศบาลตำบล 1 คน ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและเทศบาลตำบล พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

โครงสร้างเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

ที่มา : <http://www.nmt.or.th/pathum/thanyaburi/Lists/List/view.aspx>

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลเป็นสองส่วน คือ สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี

3.1 สภาเทศบาล ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติและควบคุมฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎรอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี สำหรับจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาลดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15 คือ สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 12 คน

3.2 นายกเทศมนตรี นายกเทศมนตรี ทำหน้าที่บริหารกิจการของเทศบาลตามกฎหมาย โดยได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และไม่สามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่า 2 วาระนายกเทศมนตรีแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการ โดยมาตรา 48 แห่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาล ได้กำหนดรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 2 คน เป็นผู้ช่วยในการบริหารของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย และนายกเทศมนตรีแต่งตั้งที่ปรึกษา และเลขานุการนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาล โดยในกรณีเทศบาลตำบลให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 2 คน ทั้งนี้ โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานประจำของเทศบาล เทศบาลตำบลวังชัย ประกอบไปด้วย ส่วนราชการทั้งหมด 8 ส่วน ที่ต่างมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการให้บริการกับพี่น้องประชาชน ส่วนราชการเหล่านี้ให้บริการในด้านใดบ้าง ติดตามจากข้อมูลต่อไปนี้

สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาลที่มีได้กำหนดไว้ว่าเป็นหน้าที่ของส่วนราชการใด หรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

1. งานธุรการ
2. งานการเจ้าหน้าที่
3. งานทะเบียนราษฎรและบัตรฯ
4. งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
6. งานจัดทำงบประมาณ
7. งานประชาสัมพันธ์

กองคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี งานพัสดุและทรัพย์สิน งานผลประโยชน์ฯ งานแผนที่ภาษีฯ และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ประกอบด้วย

1. งานธุรการ
2. งานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน
3. งานผลประโยชน์และกิจการพาณิชย์
4. งานการเงินและบัญชี
5. งานพัสดุและทรัพย์สิน

กองช่าง มีหน้าที่เกี่ยวกับการผังเมืองและโยธา งานไฟฟ้า การสาธารณูปโภค และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

1. งานธุรการ
2. งานวิศวกรรม
3. งานสถาปัตยกรรม
4. งานสถานที่และไฟฟ้าสาธารณะ
5. งานสาธารณูปโภค
6. งานสวนสาธารณะ
7. งานแบบแผนและก่อสร้าง
8. งานบำรุงรักษาและซ่อมแซม

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสาธารณสุขและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

1. งานธุรการ
2. งานศูนย์บริการสาธารณสุข
3. งานสุขาภิบาลอนามัยและสิ่งแวดล้อม
4. งานรักษาความสะอาดและกำจัดขยะมูลฝอย
5. งานส่งเสริมสุขภาพ
6. งานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
7. งานพัฒนาชุมชน

กองการศึกษา มีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

1. งานธุรการ
2. งานการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (พระราชบัญญัติเทศบาล. 2496)

แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วยธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นแนวคิดหนึ่งในกระแสสังคมการเมืองระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีผู้ตีความหมายความเป็นนามธรรมของแนวคิดนี้หลายกลุ่มหลายฝ่ายด้วยกัน นำมาสู่การเสนอมุมมอง หรือการนำมาปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป เพื่อทำความเข้าใจในแนวคิดนี้ให้มากยิ่งขึ้น ในที่นี้จึงขอนำเสนอที่มา คำนิยามสาระสำคัญ องค์ประกอบ และตัวชี้วัดของธรรมาภิบาล ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อหลักธรรมาภิบาลซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. ที่มาของ Good Governance

แนวคิด Good Governance ได้เริ่มมีการใช้ในรายงานธนาคารโลก เมื่อปี ค.ศ. 1989 ซึ่งนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายการให้กู้เงินกับประเทศในซีกโลกใต้ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องความไร้ประสิทธิภาพ และการคอร์รัปชันของรัฐบาลในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศในแถบละตินอเมริกา และแอฟริกาที่มีปัญหาในการบริหารงานจนทำให้เกิดปัญหาเนื่องจากกู้เงินธนาคารโลกไปแล้วไม่สามารถหาเงินมาชำระคืนได้ ต่อมาได้มีองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ เช่น IMF, UNDP นำมาใช้ในการอธิบายเช่นกัน โดยองค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program, UNDP) ได้นำแนวคิดดังกล่าวไปวิเคราะห์และอธิบายรายละเอียดไว้ในเอกสารนโยบายเรื่อง Governance for Sustainable Human Development สามารถสรุปว่าการที่สังคมมีกลไกประชารัฐที่ดีก็จะเป็นกลไกในการสร้างความสมดุลระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมให้ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสังคมมีเสถียรภาพ (UNDP. 1997)

สำหรับในประเทศไทยคำว่า Good Governance เริ่มใช้กันแพร่หลายภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ ปี 2540 และหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 กล่าวคือก่อนหน้านี้นักไทยเราไม่เคยได้ยินหรือแม้กระทั่งรู้จักคำว่าธรรมาภิบาล หรือภาษาอังกฤษเรียกว่า Good Governance เลย จนกระทั่งเกิดสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ “ฟองสบู่แตก” ในปี 2540 โดยคำนี้มิใช่เป็นการคิดขึ้นมาได้เองในหมู่คนไทย หรือจากบรรดาผู้บริหารระดับสูงทั้งหลายในเมืองไทยแต่เป็นการบัญญัติและระบุจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ โดยเฉพาะสถาบันการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ที่มุ่งเน้นย้ำความหมาย และหลักการสำคัญว่า “ประเทศไทยจะรอดพ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจได้ และไม่หวนกลับไปสู่วิกฤติรอบสองจะต้องเป็น

สังคมชนบท” (แสงแดด. 2545 : 9) ในขณะนั้นผู้ที่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้ และมีบทบาท นำ ได้แก่ นายอานันท์ ปันยารชุน ซึ่งเป็นประธานกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ 2540 ได้เริ่มเปิดประเด็นว่า “ความล้มเหลวในการจัดการด้านเศรษฐกิจของชาติที่ผ่านมาจน สะสมกลายเป็นวิกฤตการณ์ในขณะนี้ ล้วนเป็นผลมาจากระบบการเมือง และนักการเมือง ทั้งสิ้น”(อานันท์ ปันยารชุน. 2550 : 3)

และหลังจากนั้นในวันเสาร์ที่ 9 สิงหาคม 2540 คณาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ทำจดหมายเปิดผนึกถึงรัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ขึ้น “ข้อเสนอว่าด้วยธรรมรัฐ” เรียกร้องให้รัฐบาล คำนึงถึงคนยากจนที่จะได้รับผลกระทบจาก วิกฤติเศรษฐกิจรุนแรงที่สุด เรียกร้องถึงความรับผิดชอบของรัฐบาลที่บริหารงานผิดพลาด และ เรียกร้องให้รัฐสภาลงมติ รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ร่างขึ้น(ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ . 2550 : 3) กล่าวคือในขณะนั้นประเทศไทยได้อยู่ในขั้นวิกฤติประเทศมีหนี้สิน มาก โดยได้มีการกู้เงิน จำนวน 17.2 ล้านดอนลาร์สหรัฐ จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ทำให้บรรยากาศภายในประเทศทุกภาคส่วนได้รับความเดือดร้อนทั่วหน้ากัน เกิดข้อ ขัดแย้งทั้งระหว่างประชาชนกลุ่มต่างกัน และระหว่างประชาชนกลุ่มต่าง ๆ กับภาครัฐ ทำให้มี การยุบสภาเกิดขึ้น ขณะเดียวกันภาคประชาชนได้พยายามร่างกฎหมายรัฐบาลฉบับประชาชน ขึ้นใหม่ ซึ่งต่อมาได้รับการยกร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญบังคับใช้เป็นกฎหมายสูงสุดในการ ปกครองประเทศช่วงเดือนตุลาคม ปี 2540 ทำให้สร้างความหวังกับประชาชนเป็นอย่างยิ่งว่าจะ เอื้อประโยชน์ให้กับทุกคนอย่างทั่วถึงกัน และเริ่มมีกระแสการให้ความสำคัญกับภาคประชาชน เพิ่มขึ้น

แล้วภายหลังการลาออกจากราชการตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ และได้มีการจัดตั้งรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ในเดือนพฤศจิกายน 2540 เพื่อสร้างความไว้วางใจ ให้กับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ รัฐบาลไทยให้คำมั่นว่าจะต้องสร้าง Good Governance ขึ้นในการบริหารจัดการภาครัฐและหลังการบริหารงานของรัฐบาลของรัฐบาลชวนได้สาม เดือน ชีรยุทธ บุญมี(2551 : 2) อาจารย์ประจำคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็ได้เปิดแถลงข่าวเมื่อ วันที่ 8 มกราคม 2541 เรียกร้องให้รัฐบาลชวน สร้าง “ธรรมรัฐแห่งชาติ” หรือ Good Governance โดยการระดมสมองผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำสถาบัน หลั ก และเครือข่ายสังคมมาร่วมกันแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจไทย เรียกร้องให้รัฐบาลแสดงเจตจำนง ที่มุ่งมั่นว่าจะปฏิรูปสังคม และวัฒนธรรมของสังคมไทยโดยใช้สโลแกนว่า “ปี 2541 สร้าง วิญญาณไทย ผลักดันจิตใจสากล” และแนวคิดนี้ก็ได้รับการตอบรับจากรัฐบาล โดยตอนหนึ่ง

นายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย ได้กล่าวในโครงการธรรมรัฐแห่งชาติฟอรัม หัวข้อเรื่องธรรมรัฐ กับกระบวนการประชาธิปไตยว่า “IMF กำหนดให้เราต้องมี Good Governance ซึ่งเราก็ต้องยอมรับ เพราะความเสียหายที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งมาจากการจัดการที่ไม่ดีของประเทศ” แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลไทยและกองทุนการเงินระหว่างประเทศเชื่อว่าวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เป็นผลส่วนหนึ่ง มาจากการบริหารจัดการที่ไม่ดี

ถ้าพิจารณาการปกครองของไทยที่ผ่านมา ก็มีแนวคิดที่สนับสนุนให้เกิดการ ปกครองที่ดีเช่นกันคือ หลักทศพิธราชธรรม ซึ่งเป็นหลักในคำสอนของพระพุทธศาสนาโดย พระมหากษัตริย์ของไทยได้ใช้หลักนี้ในการปกครองมายาวนาน แต่หลังจากถูกยึดอำนาจจาก ทหารหลาย ๆ ครั้ง หรือจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจ เป็นของปวงชน ไม่ได้มีการนำหลักนี้มาใช้ในหมู่ผู้นำรุ่นหลัง ๆ มากนัก จนทำให้ขาดการ ตระหนักในหลักการปกครองที่ดี จนเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 ประกอบกับแรงกดดัน จากภายนอกประเทศ จึงเริ่มหันมาสนใจในเรื่องการปกครองที่ดีมากขึ้น

อย่างไรก็ตามความสำคัญและการตระหนักถึงธรรมาภิบาล (Good Governance) ยืนระยะอยู่ในกระแสสังคมไทยประมาณ 2 – 3 ปี หรือจาก พ.ศ. 2540 - 2543 กระแสเริ่มแผ่ว เบาลงจนเกือบถูกลืมไปในที่สุด จนกระทั่ง เมื่อไม่นานมานี้ก็มีการบัญญัติคำศัพท์ใหม่ขึ้นมา อีก คือ บรรษัทภิบาลที่มุ่งเน้นให้การบริการจัดการในบริษัทนั้นมีความโปร่งใสดูต้อง ตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบต่อองค์กรและสังคม เพื่อความอยู่รอดของบริษัทและสามารถ พัฒนาได้ในที่สุด เพราะฉะนั้นถ้าไม่มีบรรษัทภิบาลองค์กรจะไปไม่รอดแน่ (ชวน หลีกภัย .2541 : 20)จะเห็นได้ว่าเริ่มกลับมาตื่นตัวกับกระแสนี้อีกครั้งหนึ่ง

ปัจจุบันแนวคิดนี้จึงได้มีการนำมาใช้กับหลายหน่วยงานในสังคม เช่น ภาครัฐ, ภาคเอกชน โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐทุกระดับได้นำแนวคิด Good Governance มาใช้ใน หน่วยงาน เช่น ได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการ บ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2542 และประกาศในราชกิจจา นุเบกษาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 ประกอบด้วยหลักดังนี้คือ หลักความรับผิดชอบต่อ หลักนิติ ธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่า โดย กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนโครงการ เพื่อปรับปรุงในความรับผิดชอบต่อให้ สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้นำแนวคิดนี้มา ใช้ในการส่งเสริมการปกครองในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วน ตำบล ด้วยตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการปกครอง

บ้านเมืองที่ดี 2546

สรุป Good Governance มีที่มา 2 ประการ ได้แก่

1.1 จากอุดมการณ์ของนักวิชาการทั้งในอดีต และปัจจุบัน ที่พยายามคิดหา รูปแบบการปกครองที่ดีที่มีหลักการใหม่ ๆ ขึ้นมาเสริม หรือเปลี่ยนแปลงหลักการเดิม

1.2 จากข้อเสนอองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ World Bank หรือ IMF (กองทุนระหว่างประเทศ) เป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญต่อ Good Governance มากที่สุด เพราะ เห็นว่าหลัก Good Governance จะช่วยส่งเสริมมาตรการในการควบคุมประเทศที่ให้ผู้ยืมเงิน ได้ คืบคลานขึ้น

2. คำนิยามของ Good Governance

คำว่า Good Governance หรือการปกครองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล ได้เพิ่งปรากฏ และมีการใช้ในวงวิชาการในช่วงต้นทศวรรษ 1990 นี้เอง ส่วนคำว่า Governance นั้นปรากฏอยู่ในพจนานุกรมและมีผู้ใช้มานานแล้ว โดยมีความหมายดังนี้ Governance means (1), the act. Process. or power of governing; government, (2) the state of being governed ซึ่งหากจะแปล ตรง ๆ ก็หมายถึง การกระทำ กระบวนการ หรืออำนาจในการบริหารการปกครอง อาจจะ หมายถึง รัฐบาลและระบบราชการ แต่เดิมมีความหมายเช่นเดียวกับ Government หรือ รัฐบาล แต่ในระยะไม่กี่ปีมานี้ คำว่า Governance ใช้ในความหมายที่ต่างไปจากเดิม คือ Government บ่ง ถึงอำนาจในการตัดสินใจ และบังคับให้เป็นไปตามนั้น ส่วนใหญ่ใช้ในระดับประเทศ ส่วน Good Governance มีความหมายกว้างกว่า และใช้ในระดับอื่น ๆ นอกจากจากระดับประเทศก็ได้ ใช้ ในสภาพที่ภาคเอกชนและภาคมหาชนมีบทบาทมากขึ้น มาร่วมงานกับภาครัฐ โดยเน้นกลไก หรือกระบวนการมากกว่ารูปแบบ และลดการใช้อำนาจ ไปเน้นปฏิสัมพันธ์ ตลอดจนใช้ใน สภาพที่มีองค์กรอิสระปกครองตนเอง เป็นกลไกสำคัญเพิ่มขึ้น ธรรมาภิบาลจึงมุ่งให้เกิดรัฐ หรือองค์กรที่มีระเบียบสังคม และมีการร่วมกันทำงาน (Stoker. 1998 : 17 – 18) อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าแนวคิดเรื่อง Good Governance ได้เป็นที่สนใจขององค์กรและบุคคลต่าง ๆ เป็นอย่างมาก จึงมีการนิยาม คำว่า Good Governance แตกต่างกันไป ดังนี้

ในรายงานของธนาคารโลกว่าด้วยเรื่องของการจัดการปกครองและการบริหาร กับการพัฒนาในปี 1992 ได้นิยามความหมายของ Governance คือ แนวทางการใช้อำนาจเพื่อ การบริหารทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อจุดมุ่งหมาย ทางด้านการพัฒนา โดยในทัศนะของธนาคารโลก Good Governance คือ การใช้อำนาจทาง การเมืองเพื่อจัดการงานของบ้านเมือง ด้วยการให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ ระบบที่

ยุติธรรม และกระบวนการทางกฎหมายที่เป็นอิสระ เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปตามสัญญา มีฝ่ายบริหารที่โปร่งใส มีระบบราชการที่เคารพสิทธิของพลเมือง มีฝ่ายนิติบัญญัติที่มีความรับผิดชอบ และมีสื่อมวลชนที่เป็นเสรี (corkcry. 1999 : 9)

สำหรับนักวิชาการของไทย ได้ให้ความหมายและบัญญัติคำ ศัพท์คำ ว่า Good Governance ที่แตกต่างกันไป เช่น คณะกรรมการบัญญัติศัพท์รัฐศาสตร์ของราชบัณฑิตยสถาน ได้บัญญัติไว้ว่า “วิธีการปกครองที่ดี” แต่ทางผู้แทนราษฎรได้ใช้คำว่า “ธรรมรัฐ” ซึ่งไม่ตรงกับ ความหมายในภาษาอังกฤษ เพราะธรรมรัฐ แปลว่า “รัฐที่มีธรรม” ทางคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (อ.ก.พ.) ก็ได้บัญญัติศัพท์ใหม่ว่า “สุประศาสนการ” แต่ทางราชบัณฑิตยสถานก็ยังไม่เห็นด้วย อย่างไรก็ตามการให้ความหมายและการเรียกใช้ของ Good Governance สามารถแบ่งกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้ คือ

2.1 ผู้ที่ใช้คำว่า “ธรรมรัฐ” แทน Good Governance

ผู้ที่ใช้คำว่าธรรมรัฐ แทนคำว่า Good Governance ก็มีนักวิชาการหลายท่านด้วยกัน เช่นอานันท์ ปันยารชุน (2551 : 20) อธิบายธรรมรัฐ คือ ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงในหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้²⁴ ซึ่งสอดคล้องกับ ชिरูทช บุญมี(2551 : 17) ใช้ Good Governance ว่า “ธรรมรัฐ” เช่นเดียวกัน โดยให้ความหมายว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ สังคม เอกชน และประชาชนที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยุติธรรม

ธรรมรัฐ ในทัศนะของ ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ ประเวศ วะสี และ ลิจิต ชีรเวคิน ให้ความหมายคล้ายคลึงกัน โดยมองถึงเรื่องความเป็นธรรม เช่น ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (2550 : 3)กล่าวว่า ธรรมรัฐ หมายถึง การบริหารกิจการของบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้อื่น พลเมืองอย่างเสมอกัน มีระบบตัวแทนประชาชนที่สะท้อนความคิดของผู้คนสามัญเป็น อารมณ์ประคับคองไม่ถูกรัดกุมโดยประชาชนด้วยการเอาความเท็จมาให้ และมีอารยะพอที่จะแสดงความรับผิดชอบหากบริหารงานผิดพลาดหรือไร้ประสิทธิภาพ และประเวศ วะสี (2546 : 63)ให้ ความหมายของธรรมรัฐ หมายถึงการที่ประเทศมีพลังขับเคลื่อนที่ถูกต้องเป็นธรรม โดยการถักทอทางสังคมเพื่อสร้างพลังงานทางสังคม (Social Energy) เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติก่อให้เกิดธรรมรัฐแห่งชาติขึ้น และ ลิจิต ชีรเวคิน (2547 : 6) ได้กล่าวว่า ธรรมรัฐ ความหมายอย่างตรงตัว คือ การปกครองที่มีธรรมะ หรือความถูกต้องเป็นหลัก แต่ถ้ามองลึก ๆ

แล้วก็น่าจะหมายถึง กระบวนการปกครองบริหารที่อาศัยปรัชญาหลักการที่ถูกต้อง เอื้ออำนวย ประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาของสังคม และนำมาซึ่ง ความเจริญในด้านต่าง ๆ

นอกจากนี้ เกษียร เตชะพีระ (2548 : 6) ให้คำนิยาม Good Governance คือ อำนาจหรือสิทธิอำนาจในการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ-สังคมของประเทศ ไม่จำกัด เฉพาะภาครัฐ แต่เกิดจากการเจรจาต่อรองหลายฝ่ายในสังคมทั้งฝ่ายที่สังกัดภาครัฐและ ภาคเอกชน นอกจากนี้ เกษียร ได้เห็นว่า Good Governance แรกออกเป็นรัฐธรรมนูญ 5 ฉบับ ดังนี้

ตารางที่ 1 สำนักความคิดทางการเมืองด้านรัฐธรรมนูญ ของเกษียร เตชะพีระ

1. รัฐธรรมนูญ ทำให้รัฐอารยะ	2. รัฐธรรมนูญ ฉันทามติ แห่งชาติ	3. รัฐธรรมนูญ อำนาจนิยม	4. รัฐธรรมนูญ เสรีนิยม	5. รัฐธรรมนูญ ชุมชนนิยม
ใช้ธรรมะมา กำกับควบคุมให้ รัฐมีวินัยเปิด ช่องให้ ประชาชน อารยะจัดขึ้นได้ โดยความชอบ ธรรม	ไตรภาคีเพื่อการ ปฏิรูปตัวเองของ รัฐ - ชุม กิจ-สังคม เพื่อการบริหาร รัฐกิจที่มี ประสิทธิภาพ และเป็นธรรม	รัฐประสิทธิ์ ประสาทธรรมะ ให้ประชาชน จากบนลงล่าง	มุ่งหมายการ จัดการ ประสิทธิภาพ และผลงาน+ ปลอดภัยเมือง	ถักทอสายใย สังคม ก่อเกิดพลังงาน สังคม ผลักดัน รัฐธรรมนูญ แห่งชาติ สร้าง สังคมสันติ ประชาธิปไตย
โดยชัชวพันธ์ สถาอนันท์ กับ คณะ (ชุมชนวิชาการ)	โดยธีรยุทธ บุญ มี(ปัญญาชน สาธารณะพหุ นิยม)	โดยพลเอกบุญ ศักดิ์กำแพงฤทธิ รงค์(เลขาธิการ สภาความมั่นคง แห่งชาติสมัย นั้น)	โดยนายอนันท์ ปັນยารชุน (อดีต นายกรัฐมนตรี)	โดยหมอ ประเวศ วະสี(นักคิด ขบวนการ เอ็นจีโอ)

จากการแบ่งกลุ่มสำนักความคิดทางการเมืองด้านรัฐธรรมนูญในตารางที่ 1 ทำให้เห็นว่า เป้าหมายรัฐธรรมนูญของแต่ละกลุ่มนั้นแตกต่างกันออกไป มีทั้งให้รัฐเป็นผู้นำ ให้ชุมชนเป็นผู้นำ

และให้ทุกฝ่ายร่วมกันปฏิบัติ อย่างไรก็ตามสามารถพิจารณาธรรมาภิบาลได้ทั้งในฐานะที่เป็นวิธีการและในฐานะที่เป็นเป้าหมายในตัวของมันเอง โดยมีเงื่อนไขคือ ธรรมาภิบาลจะเป็นวิธีการก็ต่อเมื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการสร้างกฎเกณฑ์เป็นธรรมออกมา และจะเป็นเป้าหมายในตัวเองก็ต่อเมื่อสามารถบรรลุองค์ประกอบสำคัญทั้งหมด ซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นธรรมาภิบาล ก็จะทำให้เกิดการปกครองที่ดี

2.2 ผู้ที่ใช้คำว่า “การบริหารจัดการที่ดี” แทน Good Governance

ยุค ศรีอาริยะ(2546 : 42) กล่าวว่า คำว่า ธรรมรัฐ มีความหมายไม่ตรงกับ ความหมายของ Good Governance นี้ก็ เพราะ Good Governance น่าจะหมายถึงระบบในการบริหาร และการจัดการที่ดีมากกว่าจะหมายถึง การสร้างรัฐที่ดีงาม และถ้าหากใช้คำไทยว่า ธรรมรัฐ ภาษาอังกฤษก็น่าจะเป็นว่า Good State ไม่ใช่ Good Governance

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้ใช้คำว่า วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แทน Good Governance และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ได้ให้ความหมายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

ต้องการ

7. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (คณะกรรมาการพัฒนาระบบราชการ. 2546 : 21)

2.3 ผู้ที่ใช้คำว่า “ธรรมาภิบาล” แทน Good Governance

บวรศักดิ์ อุวรรณ โณ (2548 : 17) ได้เลือกใช้คำว่าธรรมาภิบาล โดยให้เหตุผล 2 ประการ คือ

1. รากศัพท์ของคำว่า ธรรมาภิบาล มาจากคำว่า ธรรม และ อภิบาล ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของ ธรรม ว่าหมายถึง คุณความดี ความถูกต้อง และ อภิบาล ว่าหมายถึง บำรุงรักษา ปกครอง ซึ่งตรงกับรากศัพท์ภาษาอังกฤษ

2. ธรรมนูญการใช้ได้ในความหมายอย่างกว้าง ซึ่งรวมทั้งการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรธุรกิจเอกชน (Good Corporate Governance) และการปกครองที่ดีของภาครัฐ

ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ (2545 : 42-43) ได้ให้นิยามว่า ธรรมนูญ คือ การมีส่วนร่วม คือ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจวางอยู่บนจรรยาบรรณที่ดีอย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่า เสียงของคนยากจน และคนด้อยโอกาสจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนด และดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร

ประมวล รุจนเสรี (2547 : 48) ได้นิยามความหมายของธรรมนูญว่า คือ การปรับวิธีคิด วิธีการบริหารราชการของประเทศไทยเสียใหม่ทั้งระบบ โดยการกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมา เพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศจะร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหาพัฒนานำแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกล

นอกจากนี้ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้อธิบายว่า ธรรมนูญ เป็นศัพท์ที่สร้างขึ้นมาจากคำว่า ธรรม ซึ่งแปลว่า ความดี หรือกฎเกณฑ์ ส่วนคำว่า ธิบาล แปลว่า บำรุงรักษา ปกครอง เมื่อรวมกันก็กลายเป็นธรรมนูญ ซึ่งมีความหมายตรงกับคำว่า Good Governance ทั้งนี้ในการเรียก หรือการนิยามคำว่า Good Governance ของนักวิชาการบางท่านก็ใช้เรียกแทนปะปนกันไป (ใช้ทั้งธรรมนูญ ในบางครั้ง และใช้คำว่าธรรมนูญในบางครั้งด้วย เช่น เกษียร เตชะพีระ และธงชัย สันติวงษ์ เป็นต้น) อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า Good Governance เป็นคำศัพท์ที่มีความไม่แน่นอนอยู่มากทำให้มีการตีความ และมีระดับสาระสำคัญของความหมายที่แตกต่างกันออกไป โดยในเรื่องนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีกระแสรับสั่ง ตอนหนึ่งแก่ผู้ว่าราชการซีอีโอ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2546 ว่า “ Good Governance คือ ธรรมะ ไม่ต้องแปลธรรมนูญอะไรให้เวียนหัว ธรรมะ คือ ความดี”

สรุปจากคำนิยามข้างต้นของนักคิดหรือขององค์กรต่าง ๆ สามารถสรุปคำว่า Good Governance หรือ ธรรมนูญ หรือ การบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมนูญ ได้ 2 แบบ คือ ความหมายแบบสากลอย่างกว้าง ๆ หมายถึง ระบบ และกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

ความหมายอย่างแคบ คือ การสร้างเงื่อนไข หรือการกำหนดกฎกติกาต่าง ๆ หรือ ขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการปกครองที่ไม่มีประสิทธิภาพ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติ และ ติดตามผลของหน่วยการปกครองนั้น ๆ

3. องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาลของสำนักงานข้าราชการพลเรือนเป็นผลมาจากการประชุม ประจำปีระหว่างส่วนราชการกับสำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2549 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งประกอบด้วย หลักการสำคัญ 6 ประการได้แก่ (กัลยา เนติประวดี. 2549 : 11 - 13)

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายถูกต้อง เป็นธรรม การกำหนดกฎ กติกา และการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึง สิทธิเสรีภาพ ความ ยุติธรรมของสมาชิกในระดับองค์กร หมายถึง กฎ กติกา ที่ใช้ในการบริหารงานภายใน เช่น การ มาทำงาน หรือเข้าประชุมให้ตรงเวลา การให้บริการประชาชนให้เสมอกัน รวมถึงข้อตกลงใน การสับเปลี่ยนหน้าที่กัน ในองค์กร

2. หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ ในระดับองค์กร หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพให้ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่า เทียมกันรวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และปฏิบัติตามข้อบังคับ ว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการคือ มีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงานต่อ ประชาชนและสังคม

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคน ในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ทุ่กวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารที่เป็ประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน ในระดับ องค์กร หมายถึง ประชาชนรู้ขั้นตอนที่จะติดต่องาน และสามารถตรวจสอบการทำงานได้และ ภายในองค์กรต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดี ภายในด้วย

4. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแสดงความคิดเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติหรือ อื่น ๆ ในระดับองค์กร หมายถึง การวางระบบการรับฟังความคิดเห็น และการรับ เรื่องราวร้องทุกข์ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และขณะเดียวกัน ภายในองค์กรเองจะต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายในด้วย

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนในระดับองค์กร หมายถึง การกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐใหม่ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจลงสู่ระดับล่าง เพื่อให้ความรับผิดชอบในทุกระดับมีความชัดเจน และมีรายงานประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จณรงค์ให้ประชาชนรับผิดชอบ

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่าง คุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืนในระดับองค์กร หมายถึง ผู้บริหารต้องทบทวนงานในความรับผิดชอบทั้งหมด เพื่อพิจารณาถ่ายโอนงานที่ ภาครัฐกิจ เอกชน หรือภาคประชาชนทำได้ และมีประสิทธิภาพ สูงกว่าออกไป เลื่อนนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ และพัฒนาความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สำหรับการทำการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มาทำการศึกษา เนื่องจากการตีความหมายของธรรมาภิบาลที่มีความแตกต่างกันออกไป นำมาสู่การเสนอองค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่มีความหลากหลาย อย่างไรก็ตามในองค์ประกอบที่นักวิชาการแต่ละคนได้เสนอนั้นก็สามารถหาองค์ประกอบร่วมหรือสามารถหาหลักสากลของธรรมาภิบาล ได้ดังนี้

3.1 หลักนิติธรรม หมายถึง การปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล สามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดีได้

3.2 หลักคุณธรรม หมายถึง เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความซื่อสัตย์

จริงจัง ยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต

3.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการทำงาน ที่มีความเปิดเผย ตรงไปตรงมา ข้อมูลต่าง ๆ ตรวจสอบได้ตรงกับความเป็นจริงของข้อมูลนั้น ๆ ได้

3.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามา มีบทบาทและอิทธิพลในการคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติ และติดตามผล ในกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของตน

3.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึก ในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้น ในการแก้ปัญหาและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

3.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

4. ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล

สำหรับตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ถ้าพิจารณาจากของธนาคารโลก จะวัดจากเสรีภาพ (Voice) และการตรวจสอบ (Accountability) เสถียรภาพทางการเมือง (Political Stability) ประสิทธิภาพของรัฐบาล (Government Effectiveness) คุณภาพการปรับตัว (Regulatory Quality) การปกครองโดยกฎหมาย (Rule of Law) และการควบคุมการทุจริต (Control of Corruption) ซึ่งเป็นการพิจารณาในระดับประเทศ แต่การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารราชการส่วนต่าง ๆ ของไทยจะกำหนดตัวชี้วัดที่แตกต่างกันออกไปในรายละเอียดบางข้อ เช่น ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดตัวชี้วัดความเป็น ธรรมาภิบาล ดังต่อไปนี้ คือ หลักนิติธรรม จะพิจารณาถึงข้อบัญญัติ/ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งข้อร้องเรียนต่าง ๆ หลักความรับผิดชอบ พิจารณาจากรายงานการประชุมสภาท้องถิ่น หลักความโปร่งใส พิจารณาจากเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ได้เปิดเผยหรือไม่ หลักการมีส่วนร่วม พิจารณาว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีการจัดทำ ประชาพิจารณ์ การไต่สวนสาธารณะเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นใน กระบวนการวางแผนกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณประจำปี หรือการบริหารจัดการอื่น ๆ ของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องหรือไม่ หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล พิจารณาจากรายงานผลการตรวจสอบทางการเงินและบัญชีของจังหวัด/อำเภอ และตรวจสอบหลักฐานการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ทั้งนี้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยก็ได้กำหนดตัวชี้วัดธรรมาภิบาลคล้าย ๆ กับของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เพิ่มหลักคุณธรรมเข้ามาด้วย ส่วนนักวิชาการท่านอื่น ๆ ก็ได้ทำการศึกษาถึงตัวชี้วัดธรรมาภิบาลเช่นกัน เช่น ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ (2547 : 18-20) กำหนดตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ที่ได้แจกแจงละเอียดมากกว่าของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ นอกจากจะมองหลักทั้ง 5 แล้วยังพิจารณาถึงการกระจายอำนาจ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ความปลอดภัยการสนับสนุนทางสังคม สังคมแห่งการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวคิดธรรมาภิบาล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวคิดธรรมาภิบาล อานันท์ ปันยารชุน (2546 : 5) อดีตนายกรัฐมนตรียุคแรก ได้กล่าวว่า ทางเดียวที่ประเทศไทย (Good Governance หรือธรรมาภิบาล) จะเกิดขึ้นได้ก็คือ จิตสำนึกของประชาชนทั่วประเทศที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มิใช่เกิดจากการเขียนบทบัญญัติหรือข้อบังคับต่าง ๆ หากไร้ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน ก็ไม่อาจเกิดธรรมาภิบาลได้

สำหรับเงื่อนไขจำเป็นที่จะทำให้ธรรมาภิบาลเกิดขึ้น ธีรยุทธ บุญมี (2546 : 129) ได้กล่าวว่า ต้องมีบุคคลที่เป็นตัวกระตุ้น ที่เป็นตัวแทนฝ่ายต่าง ๆ ที่พอเพียง ซึ่งเป็นงานที่ใช้เวลา 5 ปี 10 ปี หรือชั่วชีวิตถึงจะเกิดสิ่งเหล่านี้ขึ้น เราจะทำให้เกิดบุคคลที่มาร่วมมือกันได้ ต้องมีเงื่อนไขคือต้องมีระบบคิดที่ถูกต้องที่ไม่โน้มเอียง และต้องเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย แล้วก็ต้องปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์ (2543 : 17) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล (หรือธรรมาภิบาล) จะมีได้นั้นเงื่อนไขจะอยู่ที่ปัจจัยด้านคน โดยเฉพาะผู้นำที่เป็นผู้สร้างกับกระบวนการในสังคมที่สถาบันต่าง ๆ ได้ช่วยสร้างขึ้นมาให้ได้ผลจริงเพียงใด ในตรงกันข้าม หากแรงผลักดันของคนและสถาบันที่สร้างทำไม่ได้ไม่ดีพอ แทนที่จะได้อะไรที่เป็นธรรมาภิบาลบ้าง ผลอาจกลับตาลปัตรตรงข้าม คือ การเสื่อมทรุดและทุจริต และปฏิบัติมิชอบอาจจะมีมากและมีอำนาจทำลายสูงมากต่อไป

นอกจากนี้ สุรศักดิ์ ไชยชนกิจ (2546 : 4) ได้กล่าวว่าถึงเรื่องนี้ว่า แม้รัฐบาลและหน่วยงานราชการได้ผลักดันแนวคิดเรื่อง ธรรมาภิบาล และบรรษัทภิบาลให้เป็นที่ยอมรับ และได้รับการปฏิบัติ แต่ในข้อเท็จจริงมีคนที่ไม่เข้าใจและให้ความสำคัญไม่มาก สาเหตุมีหลายประการ คือ

1. การขาดทฤษฎีที่รองรับอย่างชัดเจน โดยกรอบคิดในปัจจุบันที่นำเสนอออกเป็นกรอบปฏิบัติมากกว่ากรอบทฤษฎี ทำให้ขาดความเชื่อมโยงของที่มาที่ไป จึงไม่ได้รับความ

นำเชื่อถือตามควร

2. วัตถุประสงค์ของกรอบปฏิบัติเน้นหน้าที่ต่อผู้อื่นค่อนข้างมากและไม่เน้นให้เห็นประโยชน์ที่ตกกับผู้ปฏิบัติ ทำให้เรื่องธรรมาภิบาลเหลือความหมายที่ต้นเงินเพียงทำตัวให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมเท่านั้น

3. วิถีแห่งธรรมาภิบาลนั้นไม่เคยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในสังคมไทย ตรงนี้คือจุดต่างที่สำคัญระหว่างระบบเศรษฐกิจไทย และชาติตะวันตก ซึ่งวิถีแห่งธรรมาภิบาล ช่วยกำหนดแนวทางการพัฒนาและรักษาความสมดุลในระบบสังคมให้เจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืน ส่วนในเรื่องความสำคัญของวิถีธรรมาภิบาลที่ขาดหายไปในสังคมไทยเนื่องจาก

1. โครงสร้างการควบคุมในองค์กรรัฐยังมีจุดอ่อนอยู่มาก

2. ผู้บริหารและฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่มีสำนึก และความสามารถในการแยกแยะความสมควรและไม่สมควรได้ด้วยตนเอง

3. วัฒนธรรมของพนักงาน ที่ไม่กล้าออกมาทำทนายความถูกต้องในดุลยพินิจของผู้บริหาร เพื่อนำไปสู่สังคมที่ดีขึ้น

4. สังคมไทยไม่เกื้อหนุนการเชิดชูผู้ที่ยอมนำอาชีพการงานของตนเองและความมั่นคงของครอบครัวมาเสี่ยงทำทนายอำนาจองค์กรเพื่อสิ่งดีงาม

5. วิถีแห่งธรรมาภิบาลไม่ได้ดำรงอยู่ในวัฒนธรรมไทยและกล่าวว่าความสำเร็จทางเศรษฐกิจของชาติตะวันตกนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกลไกตลาดเสรีเพียงอย่างเดียว แต่มีปัจจัยจำนวนมากที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี ความสำเร็จขององค์กรจะต้องอาศัยความรอบคอบและกรอบของธรรมาภิบาลที่เข้มงวด เพื่อความวิวัฒนาการอันยั่งยืนของสังคมไทย

นอกจากนี้บรรดาศักดิ์ ยังกล่าวไว้ว่า ความสำเร็จของการสร้างธรรมาภิบาลยังอยู่ภายใต้เงื่อนไขหลายประการต่อไป ดังนี้

1. การจัดทำกฎหมายทั้งหมด ทั้งที่เป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นสานต่อธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้น

2. กระบวนการคัดสรรคนเข้าสู่โครงสร้างทุกโครงสร้างที่รัฐธรรมนูญวางไว้จะต้องโปร่งใสและสามารถคัดคนมีความสามารถ เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต เป็นคนที่แทนประโยชน์ของภาคและกลุ่มต่าง ๆ ที่สมดุลกันและเป็นคนกล้าหาญ เสียสละ แต่ถ้าผลกลับตรงกันข้าม ธรรมาภิบาลจะเกิดขึ้นได้ยาก และช้า

3. การติดตามตรวจสอบการดำเนินการโดยฝ่ายรัฐให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของรัฐธรรมนูญเป็นสิ่งสำคัญเหตุผลที่ได้เลือกแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ เนื่องจากแนวคิดธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดกระแสหลักในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้มีการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใสมากขึ้น กล่าวคือ เป็นแนวคิดที่ทุกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องนำมาใช้ แต่มี หลายขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ประสบความสำเร็จในการนำมาปฏิบัติ ดังนั้นจึงได้เลือกแนวคิดนี้มาประกอบการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปการกำหนดตัวชี้วัดความเป็นธรรมาภิบาล มีดังต่อไปนี้ คือ หลักนิติธรรม จะพิจารณาถึงข้อบัญญัติ/ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งข้อร้องเรียนต่าง ๆ หลักความรับผิดชอบ พิจารณาจากรายงานการประชุมสภาท้องถิ่น หลักความโปร่งใส พิจารณาจากเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ได้เปิดเผยหรือไม่ หลักการมีส่วนร่วม พิจารณาว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีการจัดทำ ประชาพิจารณ์การไต่สวนสาธารณะเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกระบวนการวางแผนกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณประจำปี หรือการบริหารจัดการอื่น ๆ ของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องหรือไม่ หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล พิจารณาจากรายงานผลการตรวจสอบทางการเงินและบัญชีของจังหวัด/อำเภอ และตรวจสอบหลักฐานการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีผู้วิจัยไว้ดังนี้

เยาวเรศ จันทะแสน (2548 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกรณีศึกษา. บ้านสร้างแสน หมู่ 2 ตำบลห้วยหลวง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. โดยคณะวิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยตาม โครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองภายใต้ นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งแก้ปัญหาความยากจน มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาบริบทชุมชน และศักยภาพของชุมชนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วม (Qualitative

Participation) และเทคนิคการวิจัยปฏิบัติการวิจัย เก็บข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์ การจัดเวที และการสังเกตผลการวิจัยพบว่ากองทุนหมู่บ้านสร้างแสน หมู่ 2 มีการบริหารกองทุนหมู่บ้านโดยใช้หลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลคือหลักความถูกต้อง โปร่งใสตรวจสอบได้ การพิจารณาให้กู้ยืมคณะกรรมการใช้หลักการให้กู้ทุกรายเฉลี่ยการใช้เงินยืมจำนวนเงินเท่ากันทุกรายเฉลี่ยแล้วรายละเอียดประมาณ 12,000 -13,000 บาท โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารกองทุนสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิกผู้กู้ยืม การกู้ยืมเงินของสมาชิกส่วนใหญ่กู้เงินไปประกอบอาชีพด้านการเกษตร คือทำงาน ปลูกยางพารา ปลูกอ้อย และเป็นทุนเพิ่มในการประกอบอาชีพดั้งเดิม การจัดสรรกำไรดอกเบี้ยที่ได้ในแต่ละปีจากเงินกู้ยืมของสมาชิกชุมชนจะนำเงินมาสร้างที่ทำการกองทุนซึ่งปัจจุบันยังไม่แล้วเสร็จ กองทุนหมู่บ้านดำเนินตามแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชน สอดคล้องกับความต้องการและเกิดระบบการพึ่งพาตนเองของผู้กู้ยืมในการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้ในระดับหนึ่งเกิดการประกอบอาชีพเสริมรายได้ คือ การทำขนมมะพร้าวแก้ว โดยเน้นวัตถุดิบที่มีในชุมชน และเป็นแนวทางนำไปสู่การจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านต่อไป

ผลอนพ อัมพรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษา การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภออมลากลาง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า (1) การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลด้านนิติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านนิติธรรมและด้านคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า ตามลำดับ (2) เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลากลาง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงาน ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันบุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นบุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุและประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันพบว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานทั้ง 6 ด้าน ให้การเสนอแนะว่า (1) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นพร้อมประกาศให้ประชาชนทราบเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากข้อบัญญัติท้องถิ่นให้มากที่สุด (2) ด้านหลักคุณธรรม ควรมีการประเมินความดีความชอบด้วยความยุติธรรมและทั่วถึง การสร้างขวัญกำลังใจกับพนักงานและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในองค์กรให้มาก (3) ด้านหลักความ

ยุติธรรม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าตรวจสอบการทำงานให้มากที่สุด (4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล เหมาะสม (5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรดำเนินงานตามนโยบายที่วางไว้ ควรดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ โดยเร็ว และดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของเทศบาลให้มีประโยชน์สูงสุด (6) ด้านหลักความคุ้มค่า ควรใช้งบอย่างประหยัด ควรมีการประหยัดวัสดุ อุปกรณ์สำนักงานหรือปริมาณการใช้ไม่ให้ฟุ่มเฟือย

อภิชาติ โชติชัชวาลย์กุล (2550 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี. ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก (2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ พบว่าแตกต่างกันตามหลักนิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษาและระยะเวลาในการทำงานพบว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (3) ปัญหาและแนวทางในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า จะต้องมีการทำงานแบบโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีความยุติธรรม มีการวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน

ปาลดิณณ์ ธีรัฐณานต์ (2550 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลตำบลลำโรงเหนือที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กับพนักงานเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ ซึ่งได้รับแบบสอบถามตอบกลับ 87 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้ไปทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) แล้วจึงทำการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียงกลุ่มตัวอย่างการวิจัยพบว่า พนักงานเทศบาลเป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.70 และเป็นผู้มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.10 มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77.00 และรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 64.40 มีผู้ที่ปฏิบัติราชการ 1 - 5 ปี ร้อยละ 56.30 และพนักงานเทศบาลเคยรับการอบรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ร้อยละ 82.80 จากผลการวิจัยพบว่า พนักงานเทศบาลตำบลลำโรงเหนือมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนิติธรรม รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อ ด้านความ

โปร่งใส ด้านความคุ้มค่า และด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ ข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ พนักงานเทศบาลตำบลลำโรงเหนือควรพัฒนาหน้าที่ของตนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ควรกำหนดนโยบายในการบริหารเชิงบูรณาการโดยนำจุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละด้านมาเชื่อมโยงกันควรจัดโครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการประสานงานเชิงกลยุทธ์ ควรมีการกำหนดนโยบายให้พนักงานเทศบาลตำบลลำโรงเหนือเป็นศูนย์กลางของประชาชน เพิ่มโอกาสให้แก่บุคลากรประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ของเทศบาลมากขึ้น

ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษา การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภออมลาคาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า (1) การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลด้านนิติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านนิติธรรมและด้านคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า ตามลำดับ (2) เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาคาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงาน ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันบุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นบุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุและประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันพบว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานทั้ง 6 ด้าน ให้การเสนอแนะว่า (1) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นพร้อมประกาศให้ประชาชนทราบเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากข้อบัญญัติท้องถิ่นให้มากที่สุด (2) ด้านหลักคุณธรรม ควรมีการประเมินความดีความชอบด้วยความยุติธรรมและทั่วถึง การสร้างขวัญกำลังใจกับพนักงานและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในองค์กรให้มาก (3) ด้านหลักความยุติธรรม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าตรวจสอบการทำงานให้มากที่สุด (4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเหมาะสม (5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรดำเนินงานตามนโยบายที่วางไว้ ควรดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ โดยเร็ว และดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของเทศบาลให้มีประโยชน์สูงสุด (6) ด้านหลักความคุ้มค่า ควรใช้งบอย่างประหยัด ควรมีการประหยัดวัสดุอุปกรณ์สำนักงานหรือปริมาณการใช้ไม่ให้ฟุ่มเฟือย

ยุวเรศ ภูห้อยโส (2551 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาธรรมชาติของนายกเทศมนตรีตำบลท่าคันโท.(1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.00 อายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.30 จบประถมศึกษาร้อยละ 51.80 อาศัยในพื้นที่เป็นระยะเวลา มากกว่า 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.90 และไม่มีความสัมพันธ์กับนายกเทศมนตรี คิดเป็นร้อยละ 64.60 ธรรมชาติของนายกเทศมนตรีอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.33 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และ ด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ (2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ และความสัมพันธ์กับนายกเทศมนตรีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อธรรมชาติของนายกเทศมนตรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นิตยา มუნนท์ (2551 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษา การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ส่วนอีก 4 ด้านคือด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้นสามารถเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยได้ตามลำดับ คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักนิติธรรม (2) บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

อรรธยา นรินทร์ (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านบุคคลที่มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล จากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย ปี 2552 จำนวน 244 คน โดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .974 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ T-test และ F-test ผลการศึกษา

ปรากฏการณ์

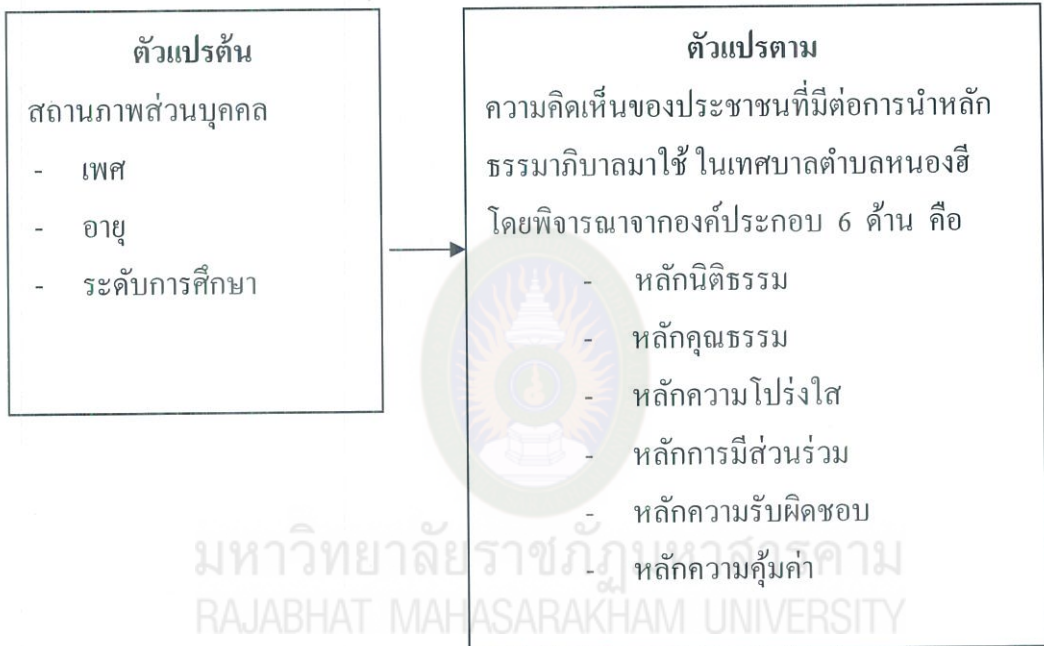
1. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าสภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน 6 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ด้านการดำเนินงานหลักความรับผิดชอบต่อ ด้านการดำเนินงานตามหลักการมีส่วนร่วม ด้านการดำเนินงานตามหลักความคุ้มค่า ด้านการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใส และด้านการดำเนินงานตามหลักคุณธรรม

2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษาตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เห็นว่า มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขอโดยรวมและรายด้าน 1-5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่สถานภาพสมรสต่างกันเห็นว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยสรุปได้ว่า การสร้างเทศบาลตำบล หรือแม้แต่องค์กรภาครัฐ ที่มีการใช้ธรรมาภิบาลในภาคปฏิบัติ สามารถที่จะดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะต้องมีกระบวนการพัฒนาธรรมาภิบาล โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการสร้างความเข้าใจ การกำหนดแนวทางและรูปธรรม การทดลองปฏิบัติ และสิ้นสุดที่การทบทวน ประเด็นสำคัญอย่างยิ่งในการยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ของการใช้หลักธรรมาภิบาลมาบริหารงานในองค์กรก็คือ การที่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หรือองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการบริหารงาน เช่น การร่วมกำหนดแผนพัฒนาตำบล หรือองค์กร การจัดประชาพิจารณ์เกี่ยวกับข้อบังคับ ในการดำเนินงานและบริหารงานต่าง ๆ อีกทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือบุคลากรในองค์กร สามารถตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารองค์กรได้ว่า มีการบริหารงานด้วยความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดภายในองค์กรทั่ว ๆ ไปที่ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน การเร่งรัดหาข้อยุติสำหรับกรอบความหมายของหลักธรรมาภิบาล อาจมีการผสมผสานแนวคิด เพื่อใช้ในการสร้างหลักการที่ชัดเจนและมีเอกภาพ ซึ่งอาจเรียนรู้การใช้ธรรมาภิบาลจากต่างประเทศ และนำสาระที่เป็นข้อความมาทำการปรับใช้ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาล แม้ว่าในบางกรณี อาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับลักษณะบางประการของวัฒนธรรมไทย ที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสังคมไทย แต่ก็สามารถผ่อนคลายนโยบายดังกล่าวได้ โดยมีการปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

กรอบแนวคิดและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจัดกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด มีตัวแปรที่ ใช้ในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยนำเสนอขั้นตอนการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไปในเขตของเทศบาลตำบลหนองฮี ทั้งหมด 7,342 คน งานการทะเบียนราษฎร, สำนัก ปลัดเทศบาลตำบลหนองฮี, (วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2554)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวนประชาชน ทั้งหมด 7,342 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 382 คน โดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamanae, 1973 : 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e^2 = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05

สามารถแทนค่าได้ดังนี้

$$n = \frac{7,342}{1+(7,342 \times 0.0025)}$$

$$n = 381.40 = 382$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คำนวณได้ 381.40 เพื่อให้เป็นไปตามหลักการในทางคณิตศาสตร์และสถิติวิจัยจึงปรับจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้เท่ากับ 382 คน

3. วิธีสุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชาชนเท่า ๆ กันในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 17 หมู่บ้าน ผู้วิจัยได้คำนวณสัดส่วนประชากรแต่ละหมู่บ้าน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกสัดส่วนตามกลุ่มประชากร

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านศาลางาม	573	30
2	บ้านหนองฮี	655	33
3	บ้านหัวช้าง	437	23
4	บ้านป่ากุง	385	20
5	บ้านขวาว	495	26
6	บ้านคอนกลอย หมู่ 6	383	20
7	บ้านโลกสะอาด	445	23

ลำดับ ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
8	บ้านโคกกลาง	389	20
9	บ้านหนองงาม	329	17
10	บ้านเหล่ามุง	538	29
11	บ้านต๋องต๋อน	369	19
12	หัวช้าง	378	20
13	บ้านคอนกลอย หมู่ 13	391	20
14	บ้านคอนกลอย หมู่ 14	413	21
15	บ้านหนองชมพู	369	19
16	บ้านขวานคร	454	24
17	บ้านหนองตาไถ่	349	18
	รวมทั้งสิ้น	7,342	382

โดยอาศัยทะเบียนลำดับรายชื่อประชาชนของ สำนักทะเบียนราษฎร ฝ่ายปกครอง ที่ว่าการอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ในแต่ละหมู่บ้านทั้ง 17 หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลหนองฮี และนำแบบสอบถาม ไปทำการสอบถามตามจำนวนที่ได้ทำการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วนไว้จนครบ

เครื่องมือที่ใช้ในศึกษาวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้ศึกษาครั้งนี้

1.2 กำหนดขอบเขตของคำถาม ให้ครอบคลุมองค์ประกอบ ที่ให้ทราบถึงความความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮีอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด แล้วนำมาเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบ และแนะนำให้แก้ไขปรับปรุง

2. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 นำแบบสอบถาม ที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2.2 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ และวิจารณ์คำถามแต่ละข้อเพื่อให้ตรงกับเนื้อหา และตรงตามตัวชี้วัดที่ต้องการ และครอบคลุมเนื้อหา ก่อนนำมาแก้ไข ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

2.2.1 นางดวงมณ สีเหลือง วุฒิการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
ตำแหน่ง ปลัดเทศบาล สำนักงานเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2.2 นางนิลุบล สายบุญมี วุฒิการศึกษาวิทยาสาตรบัณฑิต(คณิตศาสตร์)
ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคอนกलयวิทยาคม

2.2.3 ดร.สะอาด ขันอาษา วุฒิการศึกษาคูศาสตรดุษฎีบัณฑิต(การบริหาร
การศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนทรายทองวิทยา

จากนั้นวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่า IOC (Item-objective Congruence Index) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป แล้วนำไปทดลองใช้ (Tryout) ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ได้ทำการสร้างขึ้นจากการศึกษา ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (check list) โดยกาเครื่องหมาย \checkmark ลงในหน้าข้อความ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคลิกของประชาชน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮีอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

มีความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
มีความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
มีความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
มีความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
มีความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรอง และแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปถึงนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พร้อมด้วยแบบสอบถาม ไปยังบุคลากรและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด เป้าหมาย ที่ถูกสุ่มเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเอง
3. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่รวบรวมทั้งหมด มาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัย ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. การลงรหัส (Coding Form) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อย มาลงรหัสตามที่กำหนดไว้ล่วงหน้า สำหรับแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-ended) ส่วนคำถามชนิดปลายเปิด (Open-ended) ผู้วิจัย นำมารวบรวมจัดหมวดหมู่และเรียงความถี่ (Frequency) ในแต่ละประเด็น

3. ประมวลข้อมูลที่ทรงรหัสแล้ว ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย ด้านบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไป และตัวแปรอื่น ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างตัวแปรต้น คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตัวแปรตามคือความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลหนองฮี วิเคราะห์โดย การทดสอบค่าที (T-test) ในกรณีตัวแปร 2 กลุ่ม และค่า เอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ในกรณีตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สถิติสำเร็จรูป โดยให้ความหมายค่าเฉลี่ย เป็นเกณฑ์ที่ใช้กันมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งเกณฑ์นี้จะกำหนดให้ทุกช่วงมีค่าเท่ากัน คือช่วงละ 0.08 (รังสรรค์ สิงหเลิศ 2551.,186)

3.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชน เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮีอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มประเด็นและนำเสนอเชิงพรรณนา

3.5 การพิจารณาค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.21-5.00	เทศบาลมีหลักการใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับที่มากที่สุด
3.41-4.20	เทศบาลมีหลักการใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับที่มาก
2.61-3.40	เทศบาลมีหลักการใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับที่ปานกลาง
1.81-2.60	เทศบาลมีหลักการใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับที่น้อย
1.00-1.80	เทศบาลมีหลักการใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับที่น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 382 คน ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮีอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮีจังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	161	42.15
หญิง	221	57.85
รวม	382	100
อายุ		
18 – 30 ปี	133	34.82

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
31 – 40 ปี	212	55.50
51 – 50 ปี	37	9.68
รวม	382	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	188	49.21
มัธยมศึกษา	94	24.60
ปวช./ปวส.	63	16.50
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	37	9.69
รวม	382	100

จากตารางที่ 3 สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

เพศ

กลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำนวน เป็น เพศหญิง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 57.85 และเพศชาย จำนวน 161 คิดเป็นร้อยละ 42.15 ตามลำดับ

อายุ

กลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาพบว่า ประชาชน มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34.82 มีอายุระหว่าง 51-50 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.68

ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาพบว่า ประชาชน มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มาก ที่สุด จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 49.21รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 ระดับปวช./ปวส. จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 ระดับปริญญา ตรีหรือสูงกว่า จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.69 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านนิติธรรม	3.79	0.79	มาก	1
2. ด้านคุณธรรม	3.50	1.06	มาก	6
3. ด้านความโปร่งใส	3.61	0.86	มาก	4
4. ด้านการมีส่วนร่วม	3.70	0.81	มาก	2
5. ด้านความรับผิดชอบ	3.65	0.85	มาก	3
6. ด้านความคุ้มค่า	3.54	0.85	มาก	5
รวม	3.63	0.87	มาก	

จากตารางที่ 4 ภาพรวมระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.79) รองลงมา มี คือ ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.81) ด้านความรับผิดชอบต่อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.85) ด้านความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 0.86) ด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.85) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 1.06)

ด้านนิติธรรม

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม

หลักนิติธรรม	ระดับความคิดเห็นด้านนิติธรรม							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. จัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ หรือ เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้ในชุมชน	73 (19.11)	176 (46.07)	115 (30.10)	9 (2.35)	9 (2.36)	3.77	0.83	มาก
2. มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารราชการ ข้อบังคับตำบล และ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ของประชาชน	52 (13.61)	223 (58.38)	94 (24.61)	8 (2.09)	5 (1.31)	3.81	0.74	มาก
รวม						3.79	0.79	มาก

จากตารางที่ 5 ด้านนิติธรรม พบว่า ประชาชน มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.79) ในรายชื่อเรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารราชการ ข้อบังคับตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ของประชาชนสนับสนุน ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.74) จัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ หรือ เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้ในชุมชน ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.83) ตามลำดับ

ด้านคุณธรรม

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม

หลักคุณธรรม	ระดับความคิดเห็นด้านคุณธรรม							ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{x}	S.D.	
1. คณะผู้บริหารเทศบาลและพนักงานปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม	87 (22.77)	156 (40.84)	114 (29.84)	13 (3.40)	12 (3.14)	3.77	0.95	มาก
2. มีการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาค ถูกต้อง	47 (12.30)	129 (33.77)	107 (28.01)	64 (16.75)	35 (9.16)	3.23	1.16	ปานกลาง
รวม						3.50	1.06	มาก

จากตารางที่ 6 ด้านคุณธรรม พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 1.06) ในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ . คณะผู้บริหารเทศบาลและพนักงานปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.95) รองลงมาคือ . มีการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาค ถูกต้อง ($\bar{x} = 3.23$, S.D. = 1.16) ตามลำดับ

ด้านความโปร่งใส

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักทรัพย์มาไว้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส	ระดับความคิดเห็นด้านความโปร่งใส							ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{x}	S.D.	
1. การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล มีการสรุปเปิดเผย และเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบได้เช่น แผนงาน โครงการต่าง ๆ เอกสารการจัดซื้อ-จัดจ้าง ข้อมูลด้านการเงิน-การคลัง ข้อบังคับงบประมาณ วาระการประชุม มติการประชุม เป็นต้น	57 (14.92)	166 (43.46)	133 (34.82)	16 (4.19)	10 (2.62)	3.64	0.88	มาก
2. มีการจัดตั้งหน่วยบริการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน	52 (13.61)	151 (39.53)	154 (40.31)	15 (3.93)	10 (2.62)	3.58	0.87	มาก
3. มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสของสมาชิกเทศบาล	47 (12.30)	157 (40.10)	151 (39.53)	22 (5.76)	5 (1.31)	3.63	0.83	มาก
รวม						3.61	0.86	มาก

จากตารางที่ 7 ด้านความโปร่งใส พบว่า โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักทรัพย์มาไว้ในเทศบาลตำบลความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 0.86) ในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการสรุปเปิดเผย และเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบได้เช่น แผนงาน โครงการต่าง ๆ เอกสารการจัดซื้อ-จัดจ้าง ข้อมูลด้านการเงิน-การคลัง ข้อบังคับงบประมาณ วาระการประชุม มติการประชุม เป็นต้น ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.88) รองลงมาคือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสของสมาชิกเทศบาล ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.83) และมีการจัดตั้งหน่วยบริการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วม							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ฝ่ายบริหารของเทศบาลได้ใช้กลไกประชาพิจารณ์ ในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ที่มีผล กระทบต่อประชาชน และชุมชน	73 (19.11)	198 (51.83)	94 (24.61)	12 (3.14)	5 (1.31)	3.63	0.81	มาก
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟังการประชุมของสภาเทศบาล	55 (14.40)	218 (57.07)	84 (21.99)	20 (5.24)	5 (1.30)	3.83	0.80	มาก
หลักการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วม							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{x}	S.D.	ระดับ
3. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม หรือ องค์การชุมชนหรือ สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	69 (18.06)	198 (51.83)	98 (25.65)	12 (3.14)	5 (1.31)	3.82	0.81	มาก
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล	55 (14.40)	218 (57.07)	84 (22.99)	20 (5.24)	5 (1.31)	3.77	0.80	มาก
5. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการ จัดซื้อ- จัดจ้างของ เทศบาล	41 (10.73)	217 (56.81)	100 (26.18)	13 (3.40)	11 (2.88)	3.69	0.86	มาก

จากตารางที่ 8 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.81) ในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟังการประชุมของสภาเทศบาล ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.80)

รองลงมา คือ สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม หรือ องค์กรชุมชน หรือ สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.81) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.80) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการจัดซื้อ- จัดจ้างของ เทศบาล ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.86) และ ฝ่ายบริหารของเทศบาลได้ใช้กลไกประชาพิจารณ์ ในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ที่มีผล กระทบต่อประชาชนและชุมชน($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

ด้านความรับผิดชอบ

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็นด้านความรับผิดชอบ							ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	S.D.	
1. ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานของเทศบาล รับฟังและนำข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชนไปดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ	42 (10.99)	196 (51.31)	109 (28.53)	15 (3.93)	20 (5.24)	3.59	0.93	มาก
2. มีการบันทึกเรื่องร้องเรียนและมีการรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนนั้นให้ประชาชนหรือผู้ร้องเรียนทราบ	47 (12.30)	166 (43.46)	127 (33.25)	27 (7.07)	15 (3.93)	3.53	0.94	มาก
3. เทศบาลนำโครงการ กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชนประชาคม ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม	50 (13.09)	205 (53.66)	121 (31.68)	2 (0.52)	4 (1.05)	3.77	0.73	มาก
4. ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานของเทศบาล เอาใจใส่ต่อปัญหาชุมชน จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพเป็นธรรมและทั่วถึง	57 (14.92)	171 (44.76)	139 (36.38)	10 (2.62)	5 (1.30)	3.69	0.80	มาก
รวม						3.65	0.85	มาก

จากตารางที่ 9 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.85) ในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ มีเทศบาลนำโครงการ กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน ประชามข ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานของเทศบาล เอาใจใส่ต่อปัญหาชุมชนจัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพเป็นธรรมและทั่วถึง ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.80) ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานของเทศบาล รับฟังและนำข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชนไปดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.93) และ มีการบันทึกเรื่องร้องเรียนและมีการรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนนั้น ให้ประชาชนหรือผู้ร้องเรียนทราบ ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ

ด้านความคุ้มค่า

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า	ระดับความคิดเห็นด้านความคุ้มค่า						S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}		
1. เทศบาล ได้มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ มีการจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้ยาวนาน	31 (8.12)	183 (47.91)	136 (35.60)	22 (5.76)	10 (2.61)	3.53	0.83	มาก
2. เทศบาล ได้ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ	42 (10.99)	166 (43.46)	146 (38.22)	15 (3.93)	13 (3.40)	3.55	0.86	มาก
รวม						3.54	0.85	มาก

จากตารางที่ 10 ด้านความความคุ้มค่า พบว่า โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.85) ในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ เทศบาล ได้ใช้งบประมาณไป

อย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.86) รองลงมาคือ เทศบาล ได้มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ มีการจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้ยาวนาน ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.83) ตามลำดับ

ภาพรวมความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล ตำบลหนองฮีอำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด การทดสอบสมมติฐานโดยวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตามสมมติฐานที่ 1-3

สมมติฐานที่ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล ตำบล หนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ

หลักธรรมาภิบาล	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านนิติธรรม	3.04	0.79	3.09	0.64	-0.270	0.787
2. ด้านคุณธรรม	3.14	0.76	3.16	0.60	-0.227	0.821
3. ด้านความโปร่งใส	2.98	0.76	3.16	0.68	-2.248*	0.025
4. ด้านการมีส่วนร่วม	2.98	0.77	3.08	0.66	-1.354	0.176
5. ด้านความรับผิดชอบ	3.05	0.76	3.13	0.65	-1.065	0.287
6. ด้านความคุ้มค่า	3.04	0.77	3.14	0.65	-1.401	0.162
รวม	3.04	0.71	3.13	0.59	-1.200	0.231

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในด้านความโปร่งใส ส่วนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ

หลักธรรมาภิบาล	อายุ						F	Sig.
	18 – 30 ปี		31 – 40 ปี		51 – 50 ปี			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านนิติธรรม	3.06	.78	3.08	.46	3.28	.64	1.183	.308
2. ด้านคุณธรรม	3.14	.76	3.15	.46	3.23	.47	0.225	.798
3. ด้านความโปร่งใส	3.05	.78	3.02	.48	3.22	.67	0.815	.444
4. ด้านการมีส่วนร่วม	3.04	.78	2.94	.47	3.07	.62	0.562	.571
5. ด้านความรับผิดชอบ	3.09	.77	3.06	.46	3.17	.62	0.244	.783
6. ด้านความคุ้มค่า	3.07	.79	3.07	.40	3.25	.55	0.818	.442
รวม	3.07	.72	3.05	.39	3.20	.50	0.576	.563

จากตารางที่ 12 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮีไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน

สมมติฐานที่ ประชาชนที่มีระดับระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลัก
 ธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ใน
 เทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา

หลักธรรมาภิบาล	อายุ						F	Sig.
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		ปริญญาตรี/สูง กว่า			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านนิติธรรม	3.11	.79	3.00	.50	2.88	.43	1.345	0.262
2. ด้านคุณธรรม	3.17	.75	3.06	.50	3.14	.55	0.720	0.487
3. ด้านความโปร่งใส	3.09	.78	2.98	.53	2.84	.61	1.511	0.222
4. ด้านการมีส่วนร่วม	3.08	.77	2.88	.49	2.81	.64	2.981	0.052
5. ด้านความรับผิดชอบ	3.13	.76	2.95	.53	3.02	.64	1.827	0.162
6. ด้านความคุ้มค่า	3.11	.78	3.00	.46	2.99	.65	0.827	0.438
รวม	3.11	.71	2.98	.45	2.95	.51	1.615	0.200

จากตารางที่ 13 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ใน
 เทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่
 แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชนที่มีระดับ
 การศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮี
 ไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบล หนองฮีอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.13 มีข้อเสนอแนะ
 ให้คณะผู้บริหารและบุคลากรเจ้าหน้าที่ให้มีความเป็นกลางควรจัดการปริมาณงานให้เหมาะสม
 กับกำลังคนจัดหาเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานมีการจัดการอบรม

ทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีการสรรสร้างกิจกรรมอันก่อให้เกิดความสามัคคีต่อกันและมีการจัดทำพร้อมนำเสนอ นโยบายที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตามไปในแนวทางเดียวกันหรือเหมือน ๆ กันเทศบาลไม่ควรเน้นงานที่มุ่งสร้างภาพเพียงอย่างเดียวควรดูแลเอาใจใส่ประชาชนในเขตชุมชนเทศบาลให้เกิดความสุขสนุกกับการดำรงชีวิตคณะผู้บริหารและบุคลากรด้านต่าง ๆ ควรลงพื้นที่บ้างเป็นบางครั้งจะได้ทราบปัญหาว่าประชาชนต้องการอะไร มีการจัดสรรงบประมาณไปทางไหนบ้างในแต่ละชุมชนเมื่อประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหามีความทุกข์ก็ต้องช่วยเหลือและหาวิธีช่วยหรือผ่อนจากหนักให้เป็นเบาพูดให้กำลังใจเป็นกันเองกับประชาชนไม่รักชอบเฉพาะชุมชนใดชุมชนหนึ่งหรือคนสนิทและเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้นเพื่อให้งานมีความรวดเร็วต่อการประสานงานก็จะทำให้เทศบาลได้รับเลือกเข้ามาบริหารอีกเพราะสามารถทำให้คนในเขตเทศบาลอยู่ดีมีสุขช่วยเหลือและหาวิธีช่วยหรือผ่อนจากหนักให้เป็นเบาพูดจาเป็นกันเองกับพนักงานให้กำลังใจกับผู้ที่รับบัญชาที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีเสมอมาเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้พนักงานปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจังและเต็มใจเพื่อให้งานออกมามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับประชาชน ซึ่งได้รับตอบกลับ จำนวน 382 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮีอำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
สรุปผลการวิจัย RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างจากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำแนกเป็นเพศหญิง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 57.85 และเพศชาย จำนวน 161 คิดเป็นร้อยละ 42.15 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34.82 มีอายุระหว่าง 51-50 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.68 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 49.21 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 ระดับปวช./ปวส. จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.69 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านนิติธรรม พบว่า ประชาชน มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมากในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุดได้ ดังนี้ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารราชการข้อบังคับตำบล และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง กับสิทธิหน้าที่ของประชาชน สนับสนุนจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ หรือเปิด โอกาสให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้ในชุมชนตามลำดับ
2. ด้านคุณธรรม พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมากในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้ คณะผู้บริหารเทศบาลและพนักงาน ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรมรองลงมา คือ มีการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาค ถูกต้อง
3. ด้านความโปร่งใส พบว่า โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก ในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบล มีการสรุปเปิดเผย และเปิด โอกาสให้ประชาชนตรวจสอบได้เช่น แผนงาน โครงการต่าง ๆ เอกสารการจัดซื้อ-จัดจ้าง ข้อมูลด้านการเงิน-การคลัง ข้อบังคับงบประมาณ วาระการประชุม มติการประชุม เป็นต้นรองลงมา คือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่ง ใสของสมาชิกเทศบาล และมีการจัดตั้งหน่วยบริการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน
4. ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุดได้ ดังนี้ เปิด โอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟังการประชุมของสภาเทศบาล รองลงมา คือ สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม หรือ องค์กรชุมชน หรือ สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการจัดซื้อ-จัดจ้างของ เทศบาล และฝ่ายบริหารของเทศบาลได้ใช้กลไกลประชาพิจารณ์ ในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน

5. ด้านความรับผิดชอบ พบว่าโดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ มีเทศบาลนำโครงการ กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม รองลงมาคือ ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานของเทศบาล เอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชน จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรม และทั่วถึง ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานของเทศบาล ได้รับฟังและนำข้อเสนอจากประชาชน รวมทั้งข้อร้องเรียนของประชาชนไปดำเนินการอย่างเต็มความสามารถและเต็มศักยภาพ มีการบันทึกเรื่องร้องเรียน และมีการรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนนั้นให้ประชาชนหรือผู้ร้องเรียนทราบ

6. ด้านความคุ้มค่า พบว่า โดยรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก ในรายชื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ เทศบาล ได้ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับรองลงมาคือ . เทศบาล ได้มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ มีการจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้ยาวนาน

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า ภาพรวมระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ด้านความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก ด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮีอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในด้านความโปร่งใส ส่วนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮีไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮีไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน

4. ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนมีข้อเสนอแนะให้คณะผู้บริหารและบุคลากรเจ้าหน้าที่ให้มีความเป็นกลางควรจัดการปริมาณงานให้เหมาะสมกับกำลังคนจัดหาเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานมีการจัดการอบรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีการสรรสร้างกิจกรรมอันก่อให้เกิดความสามัคคีต่อกันและมีการจัดทำพร้อมนำเสนอนโยบายที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตามไปในแนวทางเดียวกันหรือเหมือน ๆ กัน เทศบาลไม่ควรเน้นงานที่มุ่งสร้างภาพเพียงอย่างเดียวควรดูแลเอาใจใส่ประชาชนในเขตชุมชนเทศบาลให้เกิดความสุขสนุกกับการดำรงชีวิตคณะผู้บริหารและบุคลากรด้านต่าง ๆ ควรลงพื้นที่บ้างเป็นบางครั้งจะได้ทราบปัญหาว่าประชาชนต้องการอะไรมีการจัดสรรงบประมาณไปทางไหนบ้างในแต่ละชุมชนเมื่อประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาที่มีความทุกข์ก็ต้องช่วยเหลือและหาวิธีช่วยหรือผ่อนจากหนักให้เป็นเบาพูดให้กำลังใจเป็นกันเองกับประชาชนไม่รักชอบเฉพาะชุมชนใดชุมชนหนึ่งหรือคนสนิทและเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้นเพื่อให้งานมีความรวดเร็วต่อการประสานงานก็จะทำให้เทศบาลได้รับเลือกเข้ามาบริหารอีกเพราะสามารถทำให้คนในเขตเทศบาลอยู่ดีมีสุขช่วยเหลือและหาวิธีช่วยหรือผ่อนจากหนักให้เป็นเบาพูดจาเป็นกันเองกับพนักงานให้กำลังใจกับผู้ที่บ้รับรับบัญชาที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีเสมอมาเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้พนักงานปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจังและเต็มใจเพื่อให้งานออกมามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ดผู้ศึกษามีความคิดเห็นต่อผลการวิจัยดังกล่าว ดังนี้

1. ด้านนิติธรรม มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานโดยยึดหลักการและปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด ซึ่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แนวทางการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ยึดหลักตามการบัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถยา นรินทร์ (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าสภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน 6 ด้านอยู่ในระดับมากและด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม

2. ด้านคุณธรรม มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉลองนพ อัมพรรัตน์ (2550, หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า (1) การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลด้านนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ด้านนิติธรรมและด้านคุณธรรม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาลสิมาลี ธีรัฐมานัส (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลตำบลสำโรงเหนือที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่าพนักงานเทศบาลตำบลสำโรงเหนือมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล โดยรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านนิติธรรมรองลงมาคือด้านคุณธรรม

3. ด้านความโปร่งใส มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามีการรายงานผลการรับ จ่ายเงิน และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี เสนอต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ในการบริหารงานราชการ คือ ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก มีกระบวนการตรวจสอบความชัดเจน และคุณภาพของข่าวสาร ส่วนประชาชนมีความเห็นว่า ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ คือ มีกระบวนการทำงาน กฎเกณฑ์และกติกาต่าง ๆ กำหนดไว้อย่างชัดเจน และถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เยาวเรศ จันทะแสน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาบ้านสร้างแสน หมู่ 2 ตำบลห้วยหลวง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยได้ทำการศึกษาวิจัยตามโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองภายใต้ นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งแก้ปัญหาความยากจน ผลการวิจัย พบว่า กองทุนหมู่บ้านสร้างแสน หมู่ 2 มีการบริหารกองทุนหมู่บ้าน โดยใช้หลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ที่มีความถูกต้อง โปร่งใสตรวจสอบได้

4. ด้านการมีส่วนร่วม มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ส่งเสริมการทำงานในสภาท้องถิ่น มีคณะกรรมการและเวทีประชาคม สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ด้านการมีส่วนร่วม คือ กระบวนการสื่อสารสองทาง เพื่อเกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น เปิดโอกาสให้สาธารณชนได้แสดงความคิดเห็นต่อ โครงการนโยบายของรัฐ กำหนดให้มีอย่างน้อย 2 รูปแบบ คือ 1) มีการสำรวจความคิดเห็นโดยวิธีการสัมภาษณ์บุคคล การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ ทางโทรศัพท์ หรือโทรสาร ทางระบบอินเตอร์เน็ตหรือทางอื่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ โครงการการสนทนากลุ่มย่อย 2) มีการประชุมปรึกษาหารือ โดยวิธีการประชาพิจารณ์ การอภิปรายสาธารณะการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษา การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภออมลาคัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า (1) การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลด้านนิติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้าน

คุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และ ด้านความคุ้มค่า ตามลำดับ

5. ด้านความรับผิดชอบต่อ มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านความรับผิดชอบต่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งงาน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีตัวชี้วัดธรรมาภิบาลด้านความรับผิดชอบต่อ มีกรอบความคิดที่ใช้พัฒนาตัวชี้วัดคือ ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ในความรับผิดชอบต่อในผลงานที่ได้จากการสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน ซึ่งต่างมีความเห็นตรงกันว่า คือ การตระหนักในสิทธิหน้าที่และความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาควิชา นิยมวิทยพันธ์ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความเป็นธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนต่าศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลประจันตคามปราจีนบุรีผลการวิจัย พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความรับผิดชอบต่อการประชุม ไม่ขาดการประชุมบ่อยครั้ง แต่ก็ยังมีบรรยากาศในการประชุม ที่มีการแสดงความคิดเห็น หรือการซักถามยังไม่ทั่วถึง และองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับแผนพัฒนามากกว่าร้อยละ 70 องค์การบริหารส่วนตำบลลงบัง ให้มีความสำคัญกับประชาชนที่มาใช้บริการเป็นอันดับแรก

6. ด้านความคุ้มค่า มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริม สนับสนุนให้นำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่หรือดัดแปลงให้เกิดผลผลิตใหม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิชาติ โชติชัชวาลย์กุล(2550 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี. ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในด้านความโปร่งใส ส่วนในด้านอื่น ๆ ไม่

แตกต่างกัน

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล ตำบลหนองฮีไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาล ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮีไม่แตกต่างกันในทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา มุขนนท์ (2551 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัด..... บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ (Benchmarking) การบริหารจัดการภาครัฐกับองค์กรอื่น ๆ ถึงวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices) และการสนับสนุนของภาครัฐกับองค์กรอื่น ๆ ว่าปัจจัยใด มีอิทธิพลสัมพันธ์หรือแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อเชื่อมโยงวิธีการวางรากฐาน การบริหารจัดการที่ดีในระดับประเทศอย่างเป็นระบบและเกิดความต่อเนื่อง
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรท้องถิ่น ถึงหลักธรรมาภิบาลว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลพร้อมทั้งแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม
3. ควรศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเพื่อให้ทราบจุดที่ควรพัฒนาและเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ทำนองเดียวกับการวิจัยครั้งนี้
4. ควรมีการศึกษาหลักธรรมาภิบาล ด้านคุณธรรมซึ่งมีระดับความคิดเห็นที่ต่ำที่สุดคือ ค่าเฉลี่ย 3.50 ว่าเกิดจากปัจจัยใดบ้าง เพื่อนำไปพัฒนาต่อไป
5. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของงานด้านต่าง ๆ

บรรณานุกรม

- กิตติ ประทุมแก้ว. ความสำคัญทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลเมืองนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2549.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. รายงานข้อเรียกร้ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, 2547.
- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2547.
- กองราชการส่วนตำบล. ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2545. กรุงเทพฯ : กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, 2545.
- กัลยา เนติประวัตติ. การยอมรับรูปแบบการจัดการทางสังคมแบบใหม่ตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมในองค์กรภาครัฐ : ศึกษากรณีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาประยุกต์) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- เกษียร เตชะพีระ. ทางแพร่งและพงหนามทางผ่านประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2551.
- ฉลอง อัมพรัตน์. การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลกมลาไสย. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2550.
- ชัยวัฒน์ สุวรรณศักดิ์สิน. การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาของสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลเสม็ด จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544.
- ไชยวัฒน์ คำชู. การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพฯ : นวัตกรรมพิมพ์, 2548.

ธีรยุทธ บุญมี. แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วยชนรรมรัฐแห่งชาติ. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเนื่องในวาระครบรอบ 50 ปีคณะรัฐศาสตร์ กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

นิตยา มุมนนท์. การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : อำเภอหนองกุงศรี. วิทยานิพนธ์ ปร.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2546.

ประภาพรเพ็ญ สุวรรณ. ความคิดเห็น : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พีระพัชรา, 2546.

ประมวล รุจเสวี. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อสาธาภิบาลศึกษา, 2547.

ประสาธ อิศรปริดา. จิตวิทยาการเข่นรู้กับการสอน. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์ต, 2545.

ประหยัด หงส์ทองคำ. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2546.

पालสิมาลี ธีรัฐมานต์. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ปร.ม.(การบริหารทั่วไป) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2542.

เยาวเรศ จันทะเสน. ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลการเรียนของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(วัดผลการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.

ลิจิต ธีรเวคิน. การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา, 2549.

ลัดดา กิตติวิภาค. ความคิดเห็นทางสังคมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : แสงจันทร์การพิมพ์, 2548.

วัลลภ สมุทวนิช. ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. “ธรรมาภิบาลกับการกู้วิกฤติเศรษฐกิจชาติ,” ประชาชาติธุรกิจ. 10(21) ; 2, 2541.

- สนธิ เตชานันท์. **แผนพัฒนาการเมืองไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยเกษม, 2548.
- สุรศักดิ์ ไชยชนกิจ. **ธรรมาภิบาลส่วนประกอบที่มักขาดหายในสังคมไทย**. โปสทูเคย์, 2546.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544.
- อรรถยา นรินทร์. **สภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเทศบาลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย**. วิทยานิพนธ์ ปร.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552.
- อานันท์ ปันยารชุน. **มุมมองของนายกอนันท์**. กรุงเทพฯ : มติชน, 2542.
- อภิชาติ ดชดิษฐ์ชาวลกุล. **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี**. คณะวิทยาลัการปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548.
- Best, John W. **Resear in Education Hall**, 1987.
- Dunaan Ceoffrey Micchell. **A New dictionary of sociology**. London : Roulle & Kegen pual, 1981.
- Hilgaed, Eruest R. **Introduction to psychology**. New York : John wiley and sons, 1964.
- Kokpol, Blair J. **Introduction to behavioral scierce for business**. New York : John wiley and sons, 1989.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถาม

เรื่อง การประเมินความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในเทศบาล
ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่อง หรือข้อความที่ตรงกับความจริงหรือ ความ
คิดเห็นของท่านมากที่สุดหรือเติมข้อความในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

1. อายุ 18 - 30 ปี
 2. อายุ 31 - 40 ปี
 3. อายุ 41 - 50 ปี

3. การศึกษา

- ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษา
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลเหล่านี้มากน้อยเพียงใด

หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. จัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ หรือ เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่างๆ ที่มีผลบังคับใช้ในชุมชน					
2. มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารราชการ ข้อบังคับตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ของประชาชน					

หลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. คณะผู้บริหารเทศบาลพนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม					
2. มีการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาค ถูกต้อง					

หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การบริหารกิจกรรมต่างๆ ของ เทศบาล มีการสรุปเปิดเผย และเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบได้เช่น แผนงาน โครงการต่างๆ เอกสารการจัดซื้อ-จัดจ้าง ข้อมูลด้านการเงิน-การคลัง ข้อบังคับงบประมาณ วาระการประชุม มติการประชุม เป็นต้น					
2. มีการจัดตั้งหน่วยบริการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน					
3. มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสของสมาชิก เทศบาล					

หลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ใช้กลไกประชาพิจารณ์ ในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน					
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟังการประชุมของสภาเทศบาล					
3. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม หรือ องค์กรชุมชน หรือ สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ					
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล					
5. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการ จัดซื้อ-จัดจ้างของ เทศบาล					

หลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานของเทศบาล รับฟังและนำข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชนไปดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ					
2. มีการบันทึกเรื่องร้องเรียนและมีการรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนนั้นให้ประชาชนหรือผู้ร้องเรียนทราบ					
3. องค์การบริหารส่วนตำบลนำโครงการ กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน ประชาคม ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม					
4. ผู้บริหารและหน่วยปฏิบัติงานของ เทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาชุมชน จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพเป็นธรรมและทั่วถึง					

หลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เทศบาล ได้มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ มีการจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้ยาวนาน					
2. เทศบาล ได้ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล

- 1) หลักนิติธรรม.....
.....
.....
- 2) หลักคุณธรรม.....
.....
.....
- 3) หลักความโปร่งใส.....
.....
.....
- 4) หลักการมีส่วนร่วม.....
.....
.....
- 5) หลักความรับผิดชอบ.....
.....
.....
- 6) หลักความคุ้มค่า.....
.....
.....

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๑/ว ๐๓๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย

เรียน นางดวงกมล สีเหลือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายยศธนา นพรัตน์ รหัสประจำตัว ๕๑๑๒๓๒๒๑๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรธรรม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๑/ ว ๐๓๓๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย

เรียน คุณนิลนุบล สายบุญมี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายยศธนา นพรัตน์ รหัสประจำตัว ๕๑๑๒๓๒๒๑๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๓๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๑/ ว ๐๓๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย

เรียน ดร.สะอาด ขันอาษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายยศธนา นพรัตน์ รหัสประจำตัว ๕๑๑๒๓๒๒๑๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/๑๘๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายยศธนา นพรัตน์ รหัสประจำตัว ๕๑๑๒๓๒๒๑๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๓๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๑/๑๘๔๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายยศธนา นพรัตน์ รหัสประจำตัว ๕๑๑๒๓๒๒๑๑๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรธรรม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๓๒ - ๕๔๓๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

นายยศธนา นพรัตน์

วัน/เดือน/ปีเกิด

24 สิงหาคม 2498

สถานที่เกิด

จังหวัดร้อยเอ็ด

ที่อยู่

111 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองฮี อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด
4510

ตำแหน่ง

หุ้นส่วนผู้จัดการ หจก.ธนาสุภัก (1993)

สถานที่ปฏิบัติงาน

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2538

ศศ.บ.(การจัดการ) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

พ.ศ. 2558

ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY